

Plantedirektoratet

Økologikontrol

Vejledning for landbrugets forsyningsvirksomheder og nonfood-producenter underlagt Plantedirektoratets økologikontrol

Maj 2004

Gældende fra den 18. maj 2004

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	INDLEDNING	1
2	DEN ØKOLOGISKE PRODUKTION	4
2.1	Generelle principper for den økologiske produktion	4
2.2	Hovedprincipper i økologireglerne	4
2.2.1	Adskillelse	4
2.2.2	Forebyggelse mod iblanding af ikke-tilladte stoffer	6
2.2.3	Sporbarhed af den økologiske oprindelse	6
2.3	Beskrivelse af arbejdsgangene i virksomheden	7
2.3.1	Rengøring	7
2.3.2	Manglende eller mistet økologisk status	8
2.4	Produktion af økologisk frø, udsæd mv.	8
2.5	Produktion af foder til økologisk akvakultur	9
2.6	Egenkontrol i den økologiske foderstofproduktion	10
3	TRANSPORT	13
3.1	Transport i lukket emballage	13
3.2	Transport i åben emballage	13
3.3	Egenkontrol ved transport af økologiske foderstoffer til andre produktionsenheder eller opbevaringslokaler	14
4	VAREMODTAGELSE	16
4.1	Varemodtagelse ved import fra tredjelande	16
4.2	Egenkontrol ved modtagelse af økologiske foderstoffer	17
5	ØKOLOGIREGNSKAB	18
5.1	Separat økologisk regnskab	18
5.1.1	Ajourføring	18
5.2	Lønproduktion	19
5.2.1	Lagerregnskab	19
5.3	Dokumentation	21
5.3.1	Dokumentation ved køb fra primærproducent i Danmark	21
5.3.2	Dokumentation ved køb fra virksomheder eller bedrifter i andre EU-lande og i EØS	23
5.3.3	Dokumentation ved køb via ikke-autoriseret mellemhandler	24
5.3.4	Dokumentation ved import fra tredjelande	24
5.3.5	Dokumentationskrav ved anvendelse af ikke-økologiske produkter	25
5.4	Egenkontrol ved økologiregnskab for økologiske foderstofvirksomheder	27
6	MARKEDSFØRING	29
6.1	Mærkning	29
6.1.1	Beskyttet varebetegnelse	30

6.2	Mærkning af økologiske nonfood-produkter med Ø-mærket	30
6.3	Mærkning af økologiske nonfood-produkter med det fælles EU-økologimærke	31
6.4	Mærkning af udenlandske produkter	32
6.5	Mærkning af frø, udsæd m.m.	32
6.6	Mærkning af økologisk foder	32
6.6.1	Uforarbejdede vegetabiliske fodermidler	33
6.6.2	Forarbejdede fodermidler og foderblandinger	33
6.6.3	Mærkning af foderstoffer	34
6.7	Egenkontrol i forbindelse med mærkningen	35
6.8	Mærkning af gødning, jordforbedringsmidler, plantebeskyttelsesmidler, m.m.	35
6.8.1	Mærkning udført af ikke-autoriseret virksomhed	35
6.9	Den økologiske frødatabase	36
6.9.1	Registrering som leverandør	37
6.9.2	Anmeldelse af sorter til den økologiske frødatabase	37
7	EKSPORT	41
7.1	Certifikat for virksomheder eller jordbrugsbedrifter	41
7.2	Particertifikat	41
7.3	Kontroldokument for udenlandske kontrolorganers supplerende regler	42
8	DEN ÅRLIGE ØKOLOGIKONTROL	43
8.1	Kontrolrapport	43
8.2	Prøvetagning	43
8.3	Offentliggørelse af kontrolresultaterne	43
8.4	Overtrædelser	44
8.4.1	Indskærpelse	44
8.4.2	Påbud eller forbud	44
8.4.3	Bøder og politianmeldelser	44
8.4.4	Inddragelse af autorisationen	44
8.4.5	Klageadgang	45
	BILAG 1 DEFINITIONER	45
	BILAG 2 MÆRKNINGSEKSEMPEL FOR FODERBLANDINGER	47

1 Indledning

Denne vejledning har til formål at beskrive de regler, der gælder for danske virksomheder, der er autoriseret af Plantedirektoratet eller ønsker autorisation til at producere, behandle, opbevare, importere, sælge eller eksportere økologiske produkter til brug for den økologiske jordbrugsproduktion. Produkterne kan f.eks. være økologisk frø, sædekorn, vegetativt planteformeringsmateriale, læggekartofler, foderstoffer, gødning samt andre nonfood-produkter¹.

Vejledningen er gældende fra den 18. maj 2004.

Plantedirektoratet har desuden udarbejdet vejledning om ”Import af økologiske produkter” til økologiautoriserede virksomheder og ”Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion” for primærbedrifter. Vejledning om ”Autorisation som økologisk virksomhed” er under udarbejdning og udkommer snarest.

Det økologiske regelsæt på virksomhedsområdet administreres og kontrolleres af henholdsvis:

Plantedirektoratet, der varetager administration i relation til reglerne om økologisk produktion og kontrol af økologiske virksomheder, der forsyner jordbruget med nonfood-produkter.

Plantedirektoratet

Plantedirektoratet
Skovbrynet 20
2800 Kgs. Lyngby
Tlf.: 45 26 36 00
Fax: 45 26 36 19
E-mail: pdir@pdir.dk

Hjemmeside: www.pdir.dk

Fødevaredirektoratet, der varetager administration, og fødevareregionerne, der gennemfører kontrollen i relation til reglerne om import, markedsføring, forarbejdning, mærkning m.v. af økologiske fødevarer og animalsk foder til selskabsdyr. Fødevareregionernes adresser og telefonnumre kan findes på Fødevaredirektoratets hjemmeside.

Fødevaredirektoratet

Fødevaredirektoratet
Mørkhøj Bygade 19
2860 Søborg
Tlf.: 33 95 60 00
Fax: 33 95 60 01
E-mail: fdir@fdir.dk

Hjemmeside: www.fdir.dk

¹ Nonfood-produkter er produkter, der ikke er fødevarer.

Indledning

Økologiregler på EU-plan

Reglerne om økologisk produktion på EU-plan omfatter bestemmelserne i:

- Rådets forordning (EØF) nr. 2092/91 af 24. juni 1991 om den økologiske produktionsmetode for landbrugsprodukter og om angivelse heraf på landbrugsprodukter og levnedsmidler, med senere ændringer (i det efterfølgende kaldet økologiforordningen).
- Kommissionens forordning (EF) nr. 1788/2001 af 7. september 2001 om gennemførelsesbestemmelser til bestemmelserne for kontrolattesten for import fra tredjelande under artikel 11 i Rådets forordning (EØF) nr. 2092/91 om økologisk produktionsmetode for landbrugsprodukter og om angivelse heraf på landbrugsprodukter og levnedsmidler, med senere ændringer.
- Kommissionens forordning (EF) nr. 223/2003 af 5. februar 2003 om kravene til mærkning ved økologisk produktion af foderstoffer, foderblandinger og fodermidler og om ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 2092/91.
- Kommissionens forordning (EF) Nr. 1452/2003 af 14. august 2003 om videreførelse af undtagelsen i artikel 6, stk. 3, litra a) i Rådets forordning (EØF) nr. 2092/91 for bestemte arter af frø og vegetativt formeringsmateriale og om fastlæggelse af procedureregler og kriterier for denne undtagelse.

De danske økologiregler

Hertil kommer de danske økologiregler i:

- Lov nr. 118 af 3. marts 1999 Økologilov, med senere ændringer.
- Bekendtgørelse nr. 244 af 2. april 2004 om økologisk jordbrugsproduktion (i det efterfølgende kaldet økologibekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse nr. 409 af 21. maj 2004 om anvendelse af økologikontrolmærket (Ø-mærket) på økologiske jordbrugsprodukter, der skal anvendes til nonfood.
- Bekendtgørelse nr. 1089 af 12. december 2003 om registrering i database for økologisk frø og vegetativt formeringsmateriale.
- Bekendtgørelse nr. 115 af 23. februar 2004 om foderstoffer til anvendelse i økologisk akvakulturbrug.

Såvel økologiforordningens som økologibekendtgørelsens bestemmelser er uddybet i denne vejledning.

De gældende økologiregler for virksomheder, inklusive vejledninger, blanketter, spørgsmål og svar om økologisk produktion m.v., findes på Plantedirektoratets hjemmeside (www.pdir.dk). Direktoratet vil løbende opdatere disse vejledninger m.v., ligesom ændringer vil fremgå af nyhedsbreve på hjemmesiden.

Indledning

Det skal bemærkes, at økologireglerne ikke erstatter det øvrige lovgrundlag, der regulerer danske virksomheder. Det vil sige, hvis et område er reguleret af både økologireglerne og andre regler, skal samtlige regler overholdes.

2 Den økologiske produktion

2.1 Generelle principper for den økologiske produktion

Økologiske produkter skal produceres i overensstemmelse med EU-reglerne og de danske nationale regler, se afsnit 1. Økologireglerne gælder for produkter, der produceres, behandles, transporteres, opbevares, markedsføres, sælges, importeres eller eksporteres med henvisning til den økologiske produktionsmetode.

Generelt skal økologikontrollen være med til at kvalitetssikre de økologiske produkter. Autorisation og kontrol af økologiske forsyningsvirksomheder er vigtige instrumenter til at sikre kvaliteten af produkter, produceret efter den økologiske produktionsmetode.

2.2 Hovedprincipper i økologireglerne

Hovedprincipperne i økologireglerne er, at økologiske produkter, omlægningsprodukter og produkter bestemt til den økologiske produktion skal

- holdes adskilt fra ikke-økologiske produkter,
- være fri for ikke-tilladte stoffer², og
- kunne spores gennem hele produktionskæden, fra landmanden og dennes underleverandører til emballering, mærkning og distribution.

Produktion af økologisk foder eller foder bestemt til den økologiske husdyrproduktion er underlagt skærpede krav om kvalitetssikring. Virksomheder, der producerer eller oplagrer foder bestemt til den økologiske husdyrproduktion, skal implementere et egenkontrollsystem i den økologiske foderstofproduktion i henhold til økologiforordningen.

Produktion af foder til økologisk akvakultur er undtaget fra kravet om egenkontrol, det vil sige der skal ikke implementeres et egenkontrollsystem i virksomheder, der producerer foder til økologiske akvakulturbrug.

2.2.1 Adskillelse

Virksomheden skal altid fortage en klar adskillelse mellem produkter, produceret efter den økologiske produktionsmetode og

² Ikke-tilladte stoffer er stoffer, der ikke er tilladt i den økologiske produktion, jf. økologiforordningen og økologibekendtgørelsen.

Den økologiske produktion

ikke-økologiske produkter, så der ikke opstår tvivl om, et produkts økologiske status.

Ved produktion, behandling, opbevaring og transport skal der altid være klar adskillelse mellem de økologiske produkter, omlægningsprodukter, produkter bestemt til det økologiske jordbrug og ikke-økologiske produkter. Virksomheden skal udarbejde procedurer og medarbejderinstrukser til at sikre adskillelse.

Lagre og anlæg skal placeres, udformes, vedligeholdes, rengøres, skiltes og mærkes. Der skal herved sikres en klar adskillelse mellem produkter, produceret efter den økologiske produktionsmetode, og ikke-økologiske produkter.

Skiltning og mærkning af produkter, produceret efter den økologiske produktionsmetode, skal være fuldstændig og korrekt, således at disse produkter ikke kan forveksles med ikke-økologiske produkter.

Særskilt produktion eller behandling

Der kan være tale om en fysisk eller en tidsmæssig adskillelse.

Ved fysisk adskillelse forstås, at produktion eller behandling af ikke-økologiske produkter og produkter, der produceres efter den økologiske produktionsmetode, sker på separate fabrikker, separate produktionsanlæg eller separate produktionslinier.

Fysisk adskillelse

Tidsmæssig adskillelse forekommer, når der på forskellige tidspunkter produceres eller behandles økologiske og ikke-økologiske produkter på samme anlæg. Den økologiske produktion skal ved tidsmæssig adskillelse udføres som en fuldstændig serie på et andet tidspunkt end den ikke-økologiske produktion.

Tidsmæssig adskillelse

En virksomhed med en regelmæssig økologisk produktion skal informere Plantedirektoratet om det sædvanlige produktionstidspunkt. Hvis den økologiske produktion ikke kan planlægges på forhånd, skal Plantedirektoratet informeres indenfor en aftalt frist, før produktionen kan finde sted, jf. særlige vilkår i autorisationskravet.

Særskilt opbevaring

Ved opbevaring af løsvarer skal virksomheden råde over særskilte lokaliteter til opbevaring af henholdsvis økologiske produkter, omlægningsprodukter og produkter, bestemt til den økologiske jordbrugsproduktion, før og efter produktion eller behandling.

Hvis der ikke anvendes særskilte lagerbygninger, skal produkter, der er produceret efter den økologiske produktionsmetode mærkes tydeligt, med skiltning, så der under opbevaring ikke opstår risiko

for sammenblanding eller forveksling af økologiske og ikke-økologiske produkter.

Det vil ofte være nødvendigt at opsætte permanente skillerum. Ved midlertidig lagring af økologiske produkter samt under af- og pålæsning, skal produkterne holdes klart adskilte fra øvrige ikke-økologiske produkter og skal mærkes med produkternes økologiske status.

For produkter i lukket emballage, eksempelvis sækkevarer, er der ikke krav om særskilt opbevaring.

2.2.2 Forebyggelse mod iblanding af ikke-tilladte stoffer

Virksomheden skal forebygge iblanding af ikke-tilladte stoffer i produkter, der er produceret efter den økologiske produktionsmetode. Det skal forhindres, at økologiske produkter iblandes f.eks. bejdsemidler, vækstfremmere, medicinrester, pesticider eller genetisk modificeret materiale, idet nævnte stoffer ikke er tilladt i den økologiske produktion.

Virksomheden skal udarbejde procedurer og medarbejderinstrukser, der sikrer, at der ikke sker en iblanding af ikke-tilladte stoffer i produkter bestemt til den økologiske produktion. Produktions-, opbevarings- og transportanlæg skal rengøres forsvarligt for at undgå overslæb³. Der må ikke opstå tvivl om, hvorvidt et produkt er økologisk.

Anlæggene skal være indrettet således, at de kan rengøres på en forsvarlig måde, der tilsikrer, at overslæb ikke kan finde sted.

Gulve, siloer o. lign. skal være rengjorte inden oplagring af økologiske produkter. Virksomhederne skal være opmærksomme på mulig iblanding af ikke-tilladte stoffer i økologiske produkter gennem støvdannelse af f.eks. genetisk modificeret materiale fra oplagring af genetisk modificerede produkter.

2.2.3 Sporbarhed af den økologiske oprindelse

Sporbarhed i produktionsprocessen forudsætter, at virksomheden kan dokumentere de økologiske produkters økologiske oprindelse og status. Virksomheden skal føre regnskab over køb og salg, herunder lagerregnskab, der tydeligt angiver produktstrømmene.

Når en virksomhed køber økologiske afgrøder, økologisk foder, gødning m.m., skal den sikre sig, at der foreligger gyldig dokumentation for produkternes økologiske oprindelse og status.

Virksomheden har pligt til at sikre sig, at produkter, der er produceret efter den økologiske produktionsmetode kan spores

³ Ved overslæb forstås rester eller støv fra produktionen i produktionsanlæg, på transportbånd, på silovæge o. lign. fra en tidligere produktion.

Den økologiske produktion

tilbage til en autoriseret eller certificeret⁴ sælger. Virksomheden skal ved køb af økologiske produkter sikre sig dokumentation for produkternes økologiske oprindelse og status, inden varen oplagres. Produkter i løs vægt skal være ledsaget af et følgedokument udstedt af en økologikontrolleret leverandør som beskrevet i afsnit 3 .

Så længe der ikke er modtaget dokumentation for produktets økologiske oprindelse og status, skal varen holdes fysisk adskilt fra andre økologiske produkter. Det betyder samtidig, at varen ikke må sælges som økologisk. Varen må ikke anvendes i økologiske foderblandinger eller lignende, før dokumentation for den økologiske oprindelse og status er modtaget på virksomheden.

Dokumentation for varens økologiske oprindelse og status skal opbevares på virksomheden eller driftsenheden sammen med oplysninger om størrelsen på hvert indkøbt parti. Dokumentationen skal kunne forevises på forlangende ved Plantedirektoratets besøg. Dokumentationen skal foreligge på den bogførende enhed, jf. autorisationsskrivelsen, evt. i kopi eller skal være elektronisk tilgængeligt i de tilfælde, hvor originaldokumenter opbevares på hovedkontoret. Dokumentationen skal opbevares i mindst 5 år.

Virksomheden skal sikre sig, at de økologiske produkter kan spores gennem hele produktionsprocessen ved hjælp af flowdiagrammer, procedurer og medarbejderinstrukser. Der skal føres lagerregnskab. Det skal f.eks. noteres i lagerregnskabet, når der kasseres f.eks. kartofler, der er for små, rester fra rensning af såsæd eller smuld efter rensning af maskinerne.

2.3 Beskrivelse af arbejdsgangene i virksomheden

Autoriserede virksomheder skal til enhver tid kunne forevise procedurer og medarbejderinstrukser for arbejdsgange og registreringer i virksomheden, der sikrer klar adskillelse (afsnit 2.2.1), forebyggelse mod iblanding af ikke-tilladte stoffer (afsnit 2.2.2) og sporbarhed i den økologiske produktion (afsnit 2.2.3).

På driftsenheden skal der således foreligge skriftlige procedurer, der beskriver den økologiske produktion. Alle virksomhedens medarbejdere, der har opgaver vedrørende den økologiske produktion, skal instrueres i de påkrævede arbejdsgange, så det sikres, at reglerne for adskillelse, forebyggelse mod iblanding af ikke-tilladte stoffer og sporbarhed følges. Medarbejderinstrukser skal forefindes, der hvor anlægget betjenes.

Procedurer og medarbejderinstrukser skal ajourføres, når der ændres i indretning af udstyret og i arbejdsgangene.

⁴ Autoriseret eller certificeret: underlagt økologikontrol

2.3.1 Rengøring

Produktionsanlæg, transportanlæg og lagre, der anvendes til både ikke-økologiske produkter og produkter, produceret efter den økologiske produktionsmetode, skal rengøres omhyggeligt og fuldstændigt. Rengøringen skal foretages mellem de forskellige produktionsforløb og oplagringer.

Kontrol med rengøring

Virksomheden skal føre kontrol med, at rengøringen er tilstrækkelig. Kontrollen skal registreres, f.eks. i en logbog. Der skal foretages en præcis registrering af tidspunktet for, hvornår anlægget blev rengjort inden start på den økologiske produktion. I logbogen kan der endvidere registreres resultater fra en eventuel foretaget prøvetagning til dokumentation af rengøringens effektivitet.

2.3.2 Manglende eller mistet økologisk status

Hvis der opstår tvivl om, hvorvidt et parti er økologisk, fordi der ikke har været klar adskillelse mellem et økologisk og et ikke-økologisk parti, vil dette normalt medføre, at pågældende parti ikke kan sælges som økologisk. I så fald skal al henvisning til den økologiske produktionsmetode fjernes fra partiet. Tilsvarende regler gælder for omlægningsprodukter.

Kravene til indholdet af fodermidler i foderblandinger, bestemt til den økologiske jordbrugsproduktion, er blevet skærpet, idet der ikke må indgå samme slags økologiske og ikke-økologiske fodermidler. Tilsvarende må samme slags omlægningsfodermiddel ikke indgå sammen med samme slags ikke-økologisk fodermiddel. En virksomhed kan således risikere, at produkter i et lagerrum mister deres økologiske status, hvis der ved en fejl samtidig oplagres ikke-økologiske produkter.

Ved sammenblanding af en økologisk afgrøde og en omlægningsafgrøde af samme art, skal dette straks meddeles Plantedirektoratet med oplysning om den procentvise fordeling i blandingen. Plantedirektoratet vil umiddelbart herefter skriftlig informere virksomheden om det videre forløb.

Såfremt der er tale om mangelfuld rengøring skal alle henvisninger til den økologiske produktionsmetode fjernes for de produkter, der ikke opfylder kravene.

2.4 Produktion af økologisk frø, udsæd mv.

Etårige afgrøder

For etårige afgrøder gælder, at moderplanten skal være dyrket på et areal, hvor de økologiske produktionsregler har været fulgt i mindst 24 måneder inden såning. Frø, høstet på arealer under omlægning, vil have status som ikke-økologisk.

Flerårige planter

Den økologiske produktion

For flerårige planter gælder, at moderplanten skal være dyrket efter de økologiske produktionsregler i mindst to vækstsæsoner. Arealet skal have været under omlægning i mindst 36 måneder inden høst.

Der kan anvendes ikke-økologisk ubejdet frø, sædekorn og planteformeringsmateriale som basis for fremavl.

Primærbedrifter, der ønsker at sælge økologisk certificeret fremavl, skal have indgået en kontrakt med en frøvirksomhed, og produktionen skal være anmeldt til Plantedirektoratets Sektor for frø og sædekorn.

2.5 Produktion af foder til økologisk akvakultur

Virksomheder, der producerer, behandler og opbevarer foder til økologisk akvakultur, skal overholde både de generelle principper og hovedprincipperne for den økologiske produktion. Endvidere skal virksomheden overholde de danske nationale regler omkring produktion af foder til økologisk ferskvands- og saltvandsdambrug samt ålebrug⁵.

Produktion af foder til økologisk akvakultur er dog ikke underlagt krav om implementering af egenkontrol.

Foderstoffer, der må anvendes i økologisk akvakultur:

- Foderstoffer, der generelt er produceret efter den økologiske produktionsmetode.
- Foderstoffer, der er omfattet af økologiforordningens bilag II, del C.3 og del D i økologiforordningen.
- Godkendte farvestoffer produceret af gærsorten *Phaffia Rhodozyma* må kun anvendes til moderfisk. Disse kan derefter ikke sælges som økologiske. Farvestoffet må konserveres med ethoxyquin.
- Foderstoffer, der kommer fra vilde akvatiske ressourcer⁶. Herved forstås biprodukter fra industri- eller konsumfiskeri. Andelene fra de to typer fiskeri, og området, hvor fiskeriet er foregået, skal være dokumenteret. Eksempelvis må biprodukter fra dambrug ikke anvendes.
- Fiskemel skal være af kvaliteten LT (low temperature).
- I fremstillingen må der ikke være anvendt genetisk modificeret materiale. Dette gælder også alle tilsætningsstoffer.
- Ikke-økologiske foderstoffer, der er omfattet af

⁵ Bekendtgørelse nr. 115 af 23. februar 2004 om foderstoffer til anvendelse i økologisk akvakulturbrug.

⁶ Fiskeriet skal være foregået i overensstemmelse med principperne i EU's fælles fiskeripolitik og FAO's Code of Conduct for responsible Fisheries i det omfang, denne er implementeret i den fælles fiskeripolitik. Overholdelsen heraf sikres ved løbende kontrol og registrering af fiskeriet.

økologiforordningens bilag II, del C.1 og C.2, hvis de indgår med op til 5 % i tørstof.

2.6 Egenkontrol i den økologiske foderstofproduktion

Virksomheder, der producerer økologiske foderstoffer, skal ud over de generelle krav til den økologiske produktion etablere et kvalitetssikringssystem i form af et egenkontrollsystem, baseret på HACCP-principperne.

Generelle HACCP-principper

Et egenkontrollsystem efter HACCP-principperne bygger på en risikoanalyse og fastlæggelse af kritiske kontrolpunkter. Der skelnes mellem 7 forskellige generelle HACCP-principper:

1. Hele produktionsprocessen skal analyseres for mulige risikofaktorer fra varemodtagelse til levering af slutproduktet. Mulige risikofaktorer identificeres, og forebyggende foranstaltninger iværksættes.
2. Risikofaktorer, der ikke umiddelbart kan afhjælpes, fastlægges som kritiske kontrolpunkter.
3. Tolerance- eller grænseværdier fastsættes som målepunkter for overvågning og styring af de kritiske kontrolpunkter.
4. Overvågningssystem etableres til overvågning af de kritiske kontrolpunkter.
5. Korrigerende handlinger fastlægges for de tilfælde, hvor tolerance- eller grænseværdier er blevet overskredet, og det skal besluttes, hvad der skal ske med de pågældende produkter.
6. Procedurer til verifikation af egenkontrollsystemet etableres til sikring af systemets effektivitet, løbende opdatering og udvikling, når f.eks. dele af produktionsprocessen ændres.
7. Et dokumentationssystem etableres til dokumentation af kontrollen af de kritiske kontrolpunkter med tilhørende procedurer.

Analyse af produktionsprocessen som helhed

Ved implementering af egenkontrollsystemet gennemgås hele produktionsprocessen fra varemodtagelsen til levering af slutproduktet ved hjælp af flowdiagrammer og ved gennemgang på stedet. Det analyseres, hvor der ved varemodtagelsen, i produktionen, ved intern transport, ved oplagring, regnskab og mærkning er risiko for:

- Sammenblanding af produkter, produceret efter den økologiske produktionsmetode og ikke-økologiske produkter.
- Iblanding af ikke-tilladte stoffer.

Den økologiske produktion

- At sporbarhed af produkter, produceret efter den økologiske produktionsmetode kan gå tabt.
- At der kan ske en forveksling af ikke-økologiske foderstoffer med de økologiske foderstoffer, omlægningsfodermidler eller foderstoffer bestemt til den økologiske produktion.

Virksomheden skal i flowdiagrammet oplyse, hvor i processen der til- og fragår økologiske produkter, omlægningsprodukter og ikke-økologiske produkter. Proceduren for genanvendelse af foderstoffer, herunder også tilsætningsstoffer samt smuld fra filtre, rest- og returvarer m.v., skal oplyses.

Der skal i analysen især lægges vægt på de led i produktionsprocessen, hvor der benyttes de samme maskiner, produktions- og transportanlæg i den økologiske og ikke-økologiske produktion.

HACCP-analyse

Der skal udarbejdes procedurer for forebyggende foranstaltninger for at undgå utilsigtet sammenblanding, iblanding af ikke-tilladte stoffer og for at sikre sporbarheden. Forebyggende foranstaltninger kan f.eks. være, at:

Forebyggende foranstaltninger

- Den økologiske produktion samles på et bestemt tidspunkt.
- Anlægget renses, evt. med korn, inden den økologiske produktion påbegyndes.
- Den første og den sidste del af produktionen fjernes som ikke-økologisk.

Risikofaktorer, der ikke umiddelbart kan afhjælpes, fastlægges som kritiske kontrolpunkter og indtegnes i flowdiagrammet.

Risikofaktorer og grænseværdier

Virksomheden overvåger og styrer selv de kritiske kontrolpunkter via grænseværdier efter fastlagte procedurer og medarbejderinstrukser. Det fastlægges i procedurer, hvad der sker med en produktion, hvis grænseværdien er blevet overskredet, om det producerede parti f.eks. mister sit økologiske status og derfor ikke må sælges med henvisning til den økologiske produktionsmetode.

En oversigt over, hvilke kritiske kontrolpunkter virksomheden har udpeget, med en beskrivelse af de tilhørende grænseværdier samt information om tilhørende procedurer og medarbejderinstrukser, skal løbende ajourføres og ved ændringer indsendes til Plantedirektoratet. Skemaet kan downloades på direktoratets hjemmeside. Procedurer og medarbejderinstrukser skal foreligge både ved de relevante steder i produktionen og samlet i en mappe som dokumentation for egenkontrollsystemet.

Kritiske kontrolpunkter

Procedurer og medarbejderinstrukser skal indeholde:

Procedurer og medarbejderinstrukser

- Metode til overvågning af de kritiske kontrolpunkter.
- Kritisk grænse for overskridelse.
- Hvor tit kontrolpunkterne skal overvåges.

Den økologiske produktion

- Hvilke korrigerende foranstaltninger, der skal udføres, hvis grænseværdien overskrides.
- Hvad der skal ske med de produkter, der er fremstillet mens grænseværdien er overskredet.
- Hvorledes virksomheden vil dokumentere kontrollen af de kritiske kontrolpunkter.

Revision af egenkontrollsystemet

Virksomheden skal regelmæssigt tage det etablerede egenkontrollsystem op til revision, således at systemets effektivitet, løbende tilpasning og udvikling sikres. Dette er især vigtigt, når der foretages ændringer i produktionsanlæg, eller når der eksempelvis ønskes påbegyndt produktion af en ny foderblanding.

Indtil 31. december 2007 kan Plantedirektoratet tillade, at økologiske foderstoffer produceres på anlæg, hvor der også produceres ikke-økologiske foderstoffer. Plantedirektoratet vil efter en vurdering af virksomhedens egenkontrollsystem kunne give tilladelse til, at virksomheden fortsat producerer økologisk og ikke-økologisk foder på samme anlæg.

3 Transport

Der gælder særlige regler for transport af økologiske produkter. Reglerne omfatter transport mellem økologiske bedrifter og virksomheder, herhjemme samt til og fra Danmark.

3.1 Transport i lukket emballage

Ved transport i lukket emballage mellem økologiske bedrifter og virksomheder skal følgende krav være opfyldt:

- Transporten skal foregå i egnede emballager, containere eller køretøjer, der er lukket på en sådan måde, at indholdet ikke kan udskiftes.
- Emballagen, containeren eller køretøjet skal enten være forsynet med eller ledsaget af et dokument, der kan relateres entydigt til emballagen, containeren eller køretøjet med følgende mærkning:
 1. *Navn og adresse på virksomheden eller bedriften, der sælger eller ejer og/eller oplagrer produktet.*
 2. *Produktets navn inklusive en henvisning til den økologiske produktionsmetode eller produktets økologiske status.*
 3. *Navn og/eller EU-kontrolkode på det kontrolorgan eller den kontrolmyndighed, som virksomheden eller bedriften hører under.*
 4. *Identifikationsmærke, såfremt varepartiet har et identifikationsmærke, således at det er muligt at relatere varepartiet til virksomhedens regnskab.*

Følgepapirer og mærkning af produkter, der transporteres med henvisninger til den økologiske produktionsmetode fra en bedrift eller virksomhed, der er underlagt Plantedirektoratets kontrol, skal mærkes med direktoratets EU-kontrolkode ”DK-Ø-50”.

3.2 Transport i åben emballage

Ved transport af økologiske løsvarer (det vil sige i åben emballage som f.eks. på åbent lad) mellem økologiske bedrifter og virksomheder, der ikke er underlagt samme kontrolmyndighed (eksempelvis mellem et foderstoffirma og en fødevarer virksomhed eller en dansk og tysk bedrift), gælder særlige regler og tillades kun, hvis:

- Transporten foregår direkte mellem bedrifter og virksomheder, og de begge er omfattet af EU's økologikontrol.
- Produkterne ledsages af følgepapirer, der indeholder de oplysninger, der kræves i henhold til afsnit 3.1.
- Kontrolorganet eller –myndigheden af både den afsendende og

modtagende bedrift eller virksomhed er blevet informeret om og har godkendt denne transport. En sådan godkendelse kan gives for én eller flere transporter.

Procedurer og medarbejderinstrukser

Virksomheden skal udarbejde procedurer og medarbejderinstrukser for transport af økologiske produkter. Procedurene skal indeholde en beskrivelse af hvilke køretøjer, der benyttes til økologiske varer, samt virksomhedens rengøringsprocedurer og dokumentation for rengøring.

Godkendelse af Plantedirektoratet

Plantedirektoratet skal godkende procedurer for transport af økologiske produkter i løs vægt.

Godkendelse af Fødevaredirektoratet

Fødevaredirektoratet skal godkende procedurer for transport af økologiske produkter i løs vægt til og mellem virksomheder, der er registreret i Fødevaredirektoratet.

Rengøring

Transportmidler skal være grundigt rengjorte, før de anvendes til transport af økologiske produkter, omlægningsafgrøder eller produkter bestemt til den økologiske produktion.

Ved anvendelse af køretøjer eller containere, der tidligere har været anvendt til transport af ikke-økologiske produkter, skal der dokumenteres for en passende rengøring af bilerne (f.eks. ved brug af en logbog), før de igen må anvendes til transport af økologiske produkter. Der skal desuden træffes alle nødvendige foranstaltninger, således at det sikres, at produkterne opfylder økologireglerne.

3.3 Egenkontrol ved transport af økologiske foderstoffer til andre produktionsenheder eller opbevaringslokaler

Der gælder supplerende bestemmelser for transport af økologiske foderstoffer i forhold til de generelle økologiregler. Transport af økologiske foderstoffer til og fra økologiske virksomheder eller bedrifter skal omfattes af egenkontrollsystemet.

Der skal derfor gennemføres en HACCP-analyse af virksomhedens transport af økologiske produkter med henblik på overholdelse af økologireglernes hovedprincipper om adskillelse, forebyggelse mod iblanding af ikke-tilladte stoffer og sporbarhed.

Som resultat af HACCP-analysen iværksættes forbyggende foranstaltninger, der kan sikre, at økologireglerne overholdes. For udpegede kritiske kontrolpunkter udarbejdes procedurer og medarbejderinstrukser, der sikrer, at kontrolpunkterne overvåges, samt at afhjælpende eller korrigerende handlinger udføres.

Transport af økologiske produkter eller omlægningsvarer i køretøjer eller containere, der tidligere har transporteret ikke-

Transport

økologiske produkter, kan f.eks. betragtes som et kritisk kontrolpunkt. Produkter, produceret efter den økologiske produktionsmetode og ikke-økologiske produkter skal holdes fysisk adskilt fra hinanden, f.eks. ved at være emballeret.

Hvis der transporteres produkter, produceret efter den økologiske produktionsmetode og ikke-økologiske produkter som løsvare, skal det ske på separate køretøjer eller i separate containere. Ved transport af løsvare skal der foreligge en procedure og en medarbejderinstruks for passende rengøring. Rengøringens effektivitet skal kontrolleres og dokumenteres, f.eks. i en logbog.

Udlevering af foderblandinger og fodermidler kunne være et andet kritisk kontrolpunkt. Der skal derfor foreligge procedurer og medarbejderinstrukser for registrering af produktmængder ved påbegyndelse af leveringsrunden og i forbindelse med aflevering af hver leverance.

4 Varemodtagelse

Varemodtagelsen er et andet af de steder, hvor der er risiko for sammenblanding, fejl og forveksling af produkterne. Det er derfor et krav i økologiforordningen, at virksomheden ved modtagelse økologiske produkter, omlægningsprodukter og produkter bestemt til den økologiske jordbrugsproduktion gennemfører en modtagekontrol, der omfatter følgende:

- Kontrol af, om emballagen eller containerne med økologiske produkter og omlægningsprodukter er ubrudt.
- Kontrol af, at mærkningen eller følgedokumentet er i overensstemmelse med reglerne for transport af emballerede eller uemballerede økologiske produkter og omlægningsprodukter, se afsnit 3.1.
- Kontrol af produkternes økologiske oprindelse, status, art og mængde samt sikring af, at følgedokumenter og mærkater stemmer overens med produkternes øvrige økologiske dokumentation, se afsnit 5.3.
- Eventuelle renhedsanalyser (f.eks. efter genetisk modificeret materiale, pesticider m.m.).

Resultatet af modtagekontrollen skal registreres, f.eks. i lagerregnskabet, se afsnit 5.2.1.

Virksomheden skal udarbejde procedurer og medarbejderinstrukser for gennemførelsen af modtagekontrollen.

Virksomheden har pligt til at sikre sig, at produkter, der produceres efter den økologiske produktionsmetode kan spores tilbage til en autoriseret eller certificeret sælger. Virksomheden skal ved køb af økologiske produkter sikre sig dokumentation for produkternes økologiske oprindelse og status.

Såfremt der ved oplagringen ikke er modtaget dokumentation for produkternes økologiske oprindelse og status, skal produkterne holdes adskilt fra andre økologiske produkter. Det betyder samtidig, at produkterne ikke må sælges med henvisning til den økologiske produktion. Produkterne må ikke anvendes i økologiske foderblandinger eller lignende, før dokumentation for den økologiske oprindelse og status er modtaget på virksomheden.

4.1 Varemodtagelse ved import fra tredjelande

Økologiske produkter eller omlægningsprodukter, der importeres fra tredjelande, må kun transporteres i lukket emballage eller i forseglede containere. Emballagen eller containerne skal være lukket på en sådan måde, at indholdet ikke kan udskiftes.

Varemodtagelse

Virksomheden skal kontrollere lukningen ved modtagelsen i Danmark. Der henvises i øvrigt til vejledning om ”Import af økologiske produkter”.

Virksomheden, der modtager produkterne i Danmark, skal kontrollere lukningen, og om emballagen eller containeren er forsynet med mærkater eller identifikationsnumre, der entydig kan relateres til kontrolattesten for import fra tredjelande. Ved overensstemmelse mellem mærkater eller identifikationsnumre og produkterne eller partiet, påtegner den første modtager af produktet i Danmark kontrolattesten i rubrik 18 som beskrevet i vejledning om ”Import af økologiske produkter”.

Resultatet af denne kontrol skal ligeledes registreres f.eks. i lagerregnskabet, se afsnit 5.2.1. En kopi af kontrolattesten opbevares som dokumentation.

4.2 Egenkontrol ved modtagelse af økologiske foderstoffer

Ved varemodtagelsen kan der være risiko for, at der sker fejl, eller at produkterne forveksles og oplagres på et forkert lager.

Foderstofvirksomhederne skal foretage en HACCP-analyse for at finde frem til de situationer, hvor der er risiko for fejl.

Virksomheden skal udarbejde procedurer og medarbejderinstrukser for at forebygge, at disse fejl opstår.

Ved modtagelse af bestemte foderstoffer kan der i egenkontrollsystemet inkluderes forskellige analyser.

5 Økologiregnskab

En autoriseret virksomhed skal føre et særskilt økologiregnskab, herunder lagerregnskab, der tydeligt angiver produktstrømme af de produkter, produceret efter den økologiske produktionsmetode.

En autoriseret virksomhed skal derfor føre kontrol med og regnskab over køb, salg, svind og lagerbeholdning af økologiske produkter med angivelse af art og mængde, dato for køb og salg samt navn, adresse og autorisationsnummer på køber og sælger af henholdsvis ind- og udgående partier.

Regnskabsoplysningerne skal kunne dokumenteres. Regnskabet skal opbevares på virksomheden i mindst 5 år. Som regnskabsoplysninger regnes alle relevante fakturaer, afregningsbilag, dokumentation for produkternes økologiske oprindelse og status, kontrolattester fra import, givne tilladelser, autorisationsskrivelser o. lign. Afregninger og fakturaer for køb og salg af økologiske produkter skal let kunne findes ud fra registreringer i regnskabet over økologiske varer. Desuden skal betaling for varen og indbetaling fra varemottager kunne dokumenteres ved udskrift af kasseregnskab, bankkonto eller girokonto.

Regnskabsdata og bilag skal foreligge i kopi eller elektronisk i de tilfælde, hvor originaldokumenter opbevares på hovedkontoret.

Plantedirektoratet kan i øvrigt kræve, at virksomheden opbevarer supplerende oplysninger, der er nødvendige for at kunne gennemføre en effektiv kontrol. Såfremt en virksomhed består af flere fysisk adskilte enheder, skal regnskab og bogholderi kunne forefindes på den bogholderiadresse, der fremgår af autorisationsskrivelsen.

Hvis der ikke har været ført tilstrækkeligt regnskab og bogholderi, vil dette betragtes som en alvorlig overtrædelse af reglerne og vil give anledning til tvivl om produkternes økologiske status.

5.1 Separat økologisk regnskab

Såfremt regnskabet, eller dele deraf, alene forefindes i fysisk form, skal alle bilag vedrørende produktion, opbevaring og handel med økologiske produkter, eventuelt i kopi, forefindes i separate mapper på virksomheden, det vil sige adskilt fra dokumenter fra det ikke-økologiske regnskab.

5.1.1 Ajourføring

Regnskabet skal ajourføres løbende. Det vil dog blive accepteret, at bogholderiet ajourføres på månedsbasis. Plantedirektoratet skal imidlertid til enhver tid kunne kontrollere mærkning, udformning af faktura o. lign. frem til måneden før kontrolbesøget.

5.2 Lønproduktion

Bogholderi vedrørende produkter, der lønproduceres, det vil sige produceres, håndteres eller opbevares af virksomheden og leveres tilbage til den, der har indleveret produktet, skal være adskilt fra virksomhedens eller driftsenhedens øvrige økologiske regnskab. For virksomheder, der lønproducerer, gælder, at de skal være autoriseret til opbevaring og produktion eller behandling af økologiske produkter.

Produkter, der indleveres til lønproduktion, skal opbevares separat. Kan dette ikke sikres, og sammenblandes produkterne med virksomhedens øvrige økologiske produkter eller omlægningsprodukter, skal der foreligge dokumentation for produkternes økologiske oprindelse og status.

5.2.1 Lagerregnskab

Der skal på enhver autoriseret virksomhed eller driftsenhed forefindes et ajourført lagerregnskab for de økologiske produkter og omlægningsprodukter, herunder et lagerregnskab for hver adresse, der måtte høre under autorisationen.

Varenumre

Virksomheden skal føre en fortegnelse over samtlige modtagne økologiske produkter og omlægningsprodukter samt over økologiske færdigvarer og færdigvarer, bestemt til den økologiske produktion.

Der skal gives separat varenummer til hver enkelt produkttype, der oplagres, produceres, behandles og sælges. Til varenummeret skal knyttes en beskrivelse udformet som en kombination af afgrødetype og afgrødestatus, f.eks. "byg, omlægning", "brødhvede, økologisk".

Der skal foreligge en liste med varenumre over alle økologiske produkter, omlægningsvarer og færdigvarer bestemt til den økologiske produktion, således at kontrolløren hurtigt kan skaffe sig overblik over virksomhedens aktiviteter og økologiske sortiment.

Virksomheder, der har plantesalg og er registreret i henhold til bekendtgørelse om planter, skal ved udarbejdelse af den årlige

*Den årlige
plantefortegnelse*

Økologiregnskab

planteførtegnelse angive hvilke partier, der er økologiske, ved at tilføje ordet ”øko” efter plantearten.

Krav til lagerregnskab

Der skal føres separat lagerregnskab for hvert varenummer, således at der til enhver tid er sporbarhed.

Tabel 5.1 Eksempel på et økologisk lagerregnskab

Lagerregnskab for økologisk majs (0123), oplagret i silo 1 (ØKO-SILO)							
dd-mm-åå	Fra/til/anvendelse	Følge/ vejeseddel	Modtage- kontrol	Indgået	Svind/ afvigelse	Udgået	Lagerbe- holdning
		nr.		kg	kg	kg	kg
01-09-02	Overført fra august						200
03-09-02	Aut: 66695, Lars Landmand, Skovbrynet 20, Kgs. Lyngby	1541	ok	1.000			1.200
04-09-02	Aut.nr., navn og adresse	1543				300	900
04-09-02	Foderproduktion					600	300
04-09-02	Aut.nr., navn og adresse	1549	ok	1.500			1.800
04-09-02	Rengøring				50 ¹⁾		1.750
05-09-02	Aut.nr., navn og adresse	1577	ok	1.200			2.950
05-09-02	Aut.nr., navn og adresse	1588				1.200	1.750
06-09-02	Aut.nr., navn og adresse	1600	ok	3.500			5.250
06-09-02	Aut.nr., navn og adresse	1601				2.500	2.750
07-09-02	Aut.nr., navn og adresse	1612				700	2.050
08-09-02	Kalvemax, ikke-øko				100 ²⁾		1.950
08-09-02	Aut.nr., navn og adresse	1614				800	1.150
10-09-02	Aut.nr., navn og adresse	1625	ok	25.000			26.150
10-09-02	ØKO-mix, fejlprod.				700 ³⁾		25.450
18-09-02	Aut.nr., navn og adresse	1758				3.000	22.450
27-09-02	Foderproduktion	1850				500	21.950
30-09-02							21.950

¹⁾ Kasseret i forbindelse med rengøring af silo og transportbånd.

²⁾ Anvendt i produktion af ikke-økologisk foderblanding.

³⁾ Tilsat vegetabilisk olie fra tredje lande uden erklæring om GMO-frihed.

Følgende skal fremgå af lagerregnskabet, som tillige vist i Tabel 5.1:

- Dato for hvornår, der er ind- og udgået produkter fra lager.
- Autorisationsnummer, navn og adresse på sælger eller køber /modtager eller anvendelse i virksomhedens produktion.
- Nummer på følgedokument eller vejeseddel.
- Eventuelt resultat af modtagekontrol.
- Eventuel beskrivelse af lager (f.eks. silo 3, planlager 4).
- Størrelse af de pågældende partier.
- Svind eller anden afvigelse.
- Lagerbeholdning.

Yderligere skal lagerregnskabet indeholde oplysning om, hvilket lager et parti til- eller fragår. Dette er specielt vigtigt i de tilfælde,

Økologiregnskab

hvor der opstår tvivl om, hvorvidt et parti er økologisk, og hvor det viser sig, at det pågældende parti ikke kan sælges som økologisk.

Størrelse af de partier, der til- eller fragår lageret, skal angives. Ved afvigelse i partiernes vægt, skal der fremgå en forklaring på dette. Der kan eksempelvis være et varenummer, hvor vægten reelt er større end tidligere angivet, fordi kornet er blevet vådt.

Hvis der forekommer svind i forbindelse med håndtering og produktion, skal svindet registreres. Årsagen til svind skal noteres. Virksomheden skal kunne fremlægge beskrivelse af årsagerne til svind, herunder årsager til eventuelle forskelle i svind mellem økologisk og ikke-økologisk produktion. Denne dokumentation skal til enhver tid forefindes ajourført og kunne fremvises ved lagerkontrol.

Lagerregnskabet skal opdateres ved enhver bevægelse på de enkelte produkter. Lagerbeholdningen skal til enhver tid kunne opgøres for hvert enkelt varenummer, således at det umiddelbart fremgår, hvor stort varelager er. Der skal være overensstemmelse mellem ind- og udgående produkter. Det skal således ved et uanmeldt kontrolbesøg være muligt at afstemme lagerregnskabet med det fysiske lager.

Virksomheden skal udarbejde procedurer og medarbejderinstrukser, der sikrer, at regnskabet altid er ajourført.

5.3 Dokumentation

Dokumentation for produkternes økologiske oprindelse og status skal opbevares på virksomheden eller driftsenheden sammen med oplysninger om hvert indkøbt partis størrelse og skal på forlangende kunne forevises Plantedirektoratet.

Den dokumentation, der skal indhentes, inden produkterne oplagres, afhænger af, om

- produkterne købes fra en primærproducent eller fra en virksomhed i Danmark,
- produkterne købes fra andre EU-lande og EØS-lande (Norge, Island og Schweiz) eller
- produkterne importeres fra tredjelande.

5.3.1 Dokumentation ved køb fra primærproducent i Danmark

Virksomheden skal ved køb fra primærproducenter i Danmark sikre, at produktet kan spores tilbage til seneste økologiautoriserede sælger.

Følgende dokumentation skal foreligge i virksomheden, før produkterne oplagres som økologiske eller omlægningsvarer:

Økologiregnskab

- En dateret udskrift fra Plantedirektoratets hjemmeside, der viser, at producenten er autoriseret.
- En ”økologistatuserklæring”, faktura o. lign. udstedt af sælger, hvoraf produkternes økologiske status entydigt fremgår (sælgeransvar).

Uden at være krav fra Plantedirektoratets side, kan virksomheder, der yderligere vil sikre sig, forlange:

- En kopi af producentens seneste kontrolrapport (datoen for seneste besøg fremgår af listen over økologiske bedrifter på direktoratets hjemmeside).
- Høstårets statusrapport.

Økologistatuserklæring

Det er sælgers ansvar, at oplysningerne i en økologistatuserklæring er i overensstemmelse med de oplysninger, der er afgivet til Plantedirektoratet i forbindelse med produktion af afgrøden.

En økologistatuserklæring skal indeholde følgende oplysninger:

- Navn og adresse på producenten, svarende til navnet i Plantedirektoratets autorisationssskrivelse.
- Bedriftens autorisationsnummer.
- Produktets mængde og navn samt økologisk status.
- Plantedirektoratets kontrolkode ”DK-Ø-50”.
- Evt. marknumrene, hvorpå produkterne blev avlet.

Ovenstående oplysninger skal ligeledes fremgå af en faktura i forbindelse med køb af afgrøder fra en primærbedrift.

Til virksomhedens vurdering af afgrødernes status oplyses følgende:

Afgrødestatus

Afgrødernes status afhænger af, om det areal, de var dyrket på, har været ikke-økologisk, under omlægning eller økologisk. Et areals omlægningstid er samtidig afhængig af de afgrøder, der dyrkes på det pågældende areal. Der gælder følgende omlægningstider:

- For etårige afgrøder skal de økologiske avlsregler være fulgt i mindst 24 måneder inden udsåningen.
- For flerårige afgrøder, bortset fra de nedennævnte græsarealer, skal de økologiske avlsregler være fulgt på arealet i mindst 36 måneder inden første høst af en økologisk afgrøde. Eksempler herpå er frugttræer og -buske, jordbær og juletræer.
- For græs, bortset fra vedvarende græs, skal de økologiske avlsregler være fulgt i mindst 24 måneder inden første høst af en økologisk afgrøde. Eksempler på arealer, der betegnes som græsarealer, er arealer med rent græs, rent kløver, kløvergræs, lucernegræs og lucerne.
- For vedvarende græs accepteres sædvanligvis en omlægningstid på 12 måneder inden første høst af en økologisk

Økologiregnskab

afgrøde. Græsset fra det pågældende areal får således status som værende omlægningsafgrøde allerede det første år, hvor arealet er under omlægning. Året efter har græsset økologisk status.

Omlægningsperioden beregnes efter den til enhver tid dyrkede afgrødetype, se Tabel 5.2. Dog gælder det, at hvis en flerårig afgrøde etableres på et areal, der har været under omlægning i mindst 24 måneder, kan afgrøden regnes som økologisk ved høst.

Det fremgår nærmere af Tabel 5.2, hvornår en afgrøde regnes som en omlægningsafgrøde, og hvornår den regnes som økologisk. Yderligere information angående afgrødestatus, fremgår af Plantedirektoratets ”Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion”.

Tabel 5.2 Status for afgrøder og deres omlægningstider

Afgrødetyper	Økologisk afgrøde	Omlægningsafgrøde
Etårige afgrøder (korn, roer m.m.)	Omlægningen er påbegyndt 24 måneder før såning af afgrøden.	Omlægningen er påbegyndt inden såningen af afgrøden og mindst 12 måneder før høst.
Græs inkl. kløvergræs, ren kløver, frøgræs og ren lucerne	Omlægningen er påbegyndt mindst 24 måneder før høst af afgrøden.	Omlægningen er påbegyndt mindst 12 måneder før høst.
Enge og vedvarende græs	Omlægninger er påbegyndt mindst 12 måneder før høst af afgrøden.	Omlægningen er påbegyndt.
Flerårige afgrøder (frugttræer og buske, jordbær m.m.)	Omlægningen er påbegyndt mindst 36 måneder før høst af afgrøden.	Omlægningen er påbegyndt mindst 12 måneder før høst.

5.3.2 Dokumentation ved køb fra virksomheder eller bedrifter i andre EU-lande og i EØS

Ved køb fra en virksomhed eller bedrift i et andet EU-land og i EØS (Norge, Island og Schweiz) skal der foreligge en kopi af sælgers autorisationsbevis eller certifikat som dokumentation for, at sælger er omfattet af økologikontrol. Kontrollen skal foretages af et kontrolorgan, som er godkendt af EU-kommissionen. Der findes en liste over anerkendte kontrolorganer og kontrolmyndigheder på Plantedirektoratets hjemmeside. Der skal desuden modtages dokumentation fra sælger for det leverede partis økologiske status.

Denne dokumentation kan f.eks. være en faktura, forsynet med påskriften "økologisk". Dokumentationen skal entydigt være udstedt af sælgeren (sælgeransvar).

5.3.3 Dokumentation ved køb via ikke-autoriseret mellemandler

Ved køb af økologiske produkter i løs vægt fra en ikke-økologi- autoriseret mellemandler skal produkternes sporbarhed sikres. Der skal derfor medfølge en original dokumentation for varens økologiske oprindelse og status, producentens navn og adresse samt autorisationsnummer og kontrolkode på det kontrolorgan bedriften eller virksomheden er underlagt, hver gang et økologisk produkt i løs vægt bliver transporteret fra en økologisk producent til en anden økologisk enhed. Det er især vigtigt ved formidling af køb ved mellemandler, vareformidler o. lign., der ikke selv håndterer eller opbevarer produkterne, og som derfor ikke behøver at være autoriseret som økologisk virksomhed.

Ved afregning med mellemandleren skal der på fakturaen være en direkte henvisning til det modtagne produkt evt. et partinummer eller følgepapirer. Det skal således være muligt entydigt at kunne sammenholde det modtagne produkts økologidokumentationen fra afsenderen med mellemandlerens fakturering.

Det vil sige, at den økologiske status skal fremgå af et dokument, som i originalform kan videresendes til den autoriserede bedrift eller virksomhed, der køber de økologiske produkter af mellemandleren. For virksomheder eller bedrifter, der ikke opbevarer den beskrevne dokumentation, vil Plantedirektoratet betragte produktet som ikke-økologisk.

Ovennævnte fremgangsmåde ændres den 1. juli 2005. Efter denne dato skal alle erhvervsdrivende, der producerer, behandler, opbevarer, importerer eller sælger økologiske nonfood-produkter i løs vægt, være underlagt økologikontrol. Det vil sige at telefonsælgere, varemæglere, videresælgere m.v. af økologiske produkter i løs vægt til økologiske bedrifter eller virksomheder skal være økologiautoriseret af Plantedirektoratet. Virksomheder, der kun forhandler og opbevarer emballerede og mærkede økologiske produkter, behøver derimod ikke være økologiautoriserede.

5.3.4 Dokumentation ved import fra tredjelande

Ved import fra lande uden for Det europæiske Fællesmarked skelnes der mellem import fra godkendte tredjelande og fra ikke-godkendte tredjelande. Derudover skelnes der mellem, om importøren er dansk eller fra et andet EU/EØS-land, om partierne ankommer direkte fra tredjelandet til Danmark, eller om de importeres via et andet EU/EØS-land.

Økologiregnskab

En opdateret liste over godkendte tredjelande findes på Plantedirektoratets hjemmeside.

Oversigt over dokumentationskrav ved import fra tredjelande findes i Tabel 5.3. Nærmere forklaring af importreglerne findes i vejledning om ”Import af økologiske produkter”.

Tabel 5.3 Importdokumentation

Import fra	Dokumentation hos importøren i Danmark	Dokumentation hos første modtager eller modtager i Danmark hvis forskellig fra importøren
Godkendt tredjeland af dansk importør og med direkte ankomst i Danmark	1. Original kontrolattest, fuldstændig udfyldt og påtegnet i rubrik 17 og 18, skal kunne relateres entydigt til det indførte parti. 2. Original faktura fra eksportør, hvor partiet identificeres som økologisk. 3. Kopi af faktura til første modtager af partiet i EU.	1. Kontrolattest i kopi, fuldstændig udfyldt og påtegnet i rubrik 17 og 18. 2. Original faktura fra importør, hvor partiet identificeres som økologisk.
Ikke-godkendt tredjeland af dansk importør og med direkte ankomst i Danmark	1. Importtilladelse fra Plantedirektoratet, for hvert enkelt parti eller for det pågældende år. 2. Original kontrolattest, fuldstændig udfyldt, og som entydig kan relateres til det indførte parti, samt 3. Original faktura fra eksportøren, hvor partiet identificeres som økologisk.	1. Kontrolattest i kopi, fuldstændig udfyldt og påtegnet i rubrik 17 og 18. 2. Original faktura fra importøren, hvor partiet identificeres som økologisk.
Godkendt og ikke-godkendt tredjeland af importør fra anden EU-/EØS-land og med direkte ankomst i Danmark		1. Kontrolattest i kopi, fuldstændig udfyldt og påtegnet i rubrik 17 og 18, som entydig kan relateres til det indførte parti. 2. Faktura, følgeseddel el. lign., udstedt af importøren, hvoraf partiets økologiske status, art, mængde, partinummer og ansvarligt kontrolorgan fremgår.
Ikke-godkendt tredjeland af dansk importør med ankomst i anden EU-/EØS-land	1. Importtilladelse fra Plantedirektoratet, for hvert enkelt parti eller for det pågældende år. 2. Kontrolattest, som er påtegnet af den myndighed i EU-/EØS-landet, der frigiver partiet. Kontrolattesten skal entydig kunne relateres til det indførte parti. 3. Kopi af faktura, til første modtageren af partiet i EU/EØS.	1. Kontrolattest i kopi, fuldstændig udfyldt og påtegnet i rubrik 17 og 18. 2. Faktura, følgeseddel el. lign., udstedt af importøren, hvoraf partiets økologiske status, art, mængde, partinummer og ansvarligt kontrolorgan fremgår.

5.3.5 Dokumentationskrav ved anvendelse af ikke-økologiske produkter

Ikke-økologiske produkter, der indgår i den økologiske produktion, skal opfylde økologireglerne. Ikke-økologiske hjælpemidler og tilsætningsstoffer skal således være tilladte i henhold til økologiforordningen og økologibekendtgørelsen.

Genetisk modificeret materiale

I økologisk jordbrugsproduktion må der ikke anvendes GMO'er eller produkter afledt heraf. Det betyder, at alle produkter, der anvendes i den økologiske jordbrugsproduktion, herunder foderstoffer, frø og vegetativt planteformeringsmateriale, ikke må indeholde genetisk modificeret materiale eller være fremstillet ved brug af GMO. Dette krav gælder dog ikke for veterinære lægemidler.

Med undtagelse af majs fra Spanien, er der pt. ikke kommerciel dyrkning af genetisk modificerede afgrøder i EU. Der dyrkes visse genetisk modificerede afgrøder, bl.a. soja, majs, raps og bomuld i lande uden for EU.

En opdateret liste over den globale dyrkning af genetisk modificerede afgrøder og over EU-godkendte GMO'er findes på Plantedirektoratets hjemmeside.

Foderstoffer

En autoriseret virksomhed skal kunne dokumentere, at alle ikke-økologiske foderstoffer, herunder tilsætningsstoffer, som er anvendt i produktionen af økologiske produkter, ikke indeholder GMO eller produkter fremstillet ved brug af GMO.

Inden for EU er der for foderstoffer indført nye generelle mærkningsbestemmelser for GMO og produkter afledt heraf. Foderstoffer skal mærkes med indhold af genetisk modificeret materiale, hvis de indeholder over 0,9 % af genetisk modificeret materiale. Det er dog forudsat, at forekomsten er utilsigtet eller teknisk uundgåelig.

Disse bestemmelser gælder også for økologisk jordbrug. Det betyder, at foderstoffer, der er mærket med, at de indeholder eller er fremstillet ved brug af GMO, ikke må anvendes i økologisk jordbrug. Foderstoffer, der indeholder ikke-økologiske ingredienser, må kun anvendes, hvis de ikke er mærket med indhold af genetisk modificeret materiale.

Der markedsføres for tiden foderstoffer indeholdende genetisk modificerede sorter af bl.a. soja, raps og majs. Herudover anvendes GMO i visse tilfælde til fremstilling af enzymer, aminosyrer, vitaminer, bindemidler m.m.

Import af foderstoffer

Foderstoffer, der importeres fra tredjelande, er ikke omfattet af denne mærkningsregel, og skal derfor følges af en erklæring om GMO-frihed. Dette kan være i form af mærkning på emballage, faktura eller følgesedel. Dokumentationen skal kunne kontrolleres af Plantedirektoratet.

Ved import fra tredjelande skal virksomheden sikre sig dokumentation for, at de økologiregler, der kontrolleres af kontrolorganet/-myndigheden i eksportlandet, indeholder krav til GMO-frihed svarende til EU-reglerne.

Økologiregnskab

Frø og vegetativt formeringsmateriale

Ikke-økologisk frø og vegetativt formeringsmateriale, der er fremavlet i EU, kræver ikke erklæring om GMO-

frihed.

Der er på nuværende tidspunkt ikke EU-mærkningsregler med hensyn til genetisk modificeret materiale for udsæd og vegetativt formeringsmateriale.

Ikke-økologisk frø og vegetativt formeringsmateriale, der importeres fra lande uden for EU, skal i visse tilfælde følges af en erklæring om GMO-frihed. Det betyder, at genetisk modificerede arter, der dyrkes i eksportlandet, skal følges af dokumentation for GMO-frihed. Kravet gælder derfor ikke for de afgrødearter, som ikke findes som genetisk modificerede, f.eks. byg.

Import af frø og vegetativt formeringsmateriale

Dokumentation kan være i form af mærkning på emballage, faktura eller følgesedel. Den skal kunne kontrolleres af Plantedirektoratet.

Ved import fra tredjelande skal virksomheden sikre sig dokumentation for, at de økologiregler, der kontrolleres af kontrolorganet/-myndigheden i eksportlandet, indeholder krav til GMO-frihed svarende til EU-reglerne.

Et økologisk produkt skal mærkes med henvisning til den økologiske produktionsmetode, og det kan anføres, at produktet er fri for GMO. Oplysning om GMO-frihed er ikke påkrævet, idet angivelsen af, at produktet er økologisk, indbefatter at det er fremstillet uden brug af GMO.

Mærkning med GMO-frihed

5.4 Egenkontrol ved økologiregnskab for økologiske foderstofvirksomheder

Foderstofvirksomhedernes implementering af et egenkontrollsystem i den økologiske foderstofproduktion omfatter også økologiregnskabet.

Virksomheden skal gennemgå økologiregnskabet for at identificere, hvor der kan forekomme fejl og forbytninger.

Denne analyse skal danne grundlag for virksomhedens udarbejdelse af procedurer og medarbejderinstrukser til følgende:

- Ajourføring af liste over virksomhedens sortiment af økologiske foderstoffer, omlægningsfodermidler og foderstoffer bestemt til den økologiske jordbrugsproduktion (varenumre).
- Opbevaring af recepter til foderblandinger.
- Sikring af sporbarheden af blandingerne ingredienser.
- Ajourføring af lagerlister over økologiske fodermidler, omlægningsfodermidler og færdigvarer.

Økologiregnskab

- Opbevaring af dokumentation for indkøbte foderstoffer med oplysninger om art, mængde, økologistatus (evt. partinummer) samt navn og autorisationsnummer på leverandøren.
- Opbevaring af dokumentation for ikke-økologiske ingredienser, som ikke-økologiske fodermidler, tilsætningsstoffer, hjælpemidler (f.eks. bindemidler) m.v. med erklæring om GMO-frihed, hvis det er påkrævet.
- Sikring af, at færdigvarer mærkes korrekt.
- Sikring af, at køber eller modtager straks informeres, hvis foderstoffer, der er solgt som økologiske, ikke lever op til økologireglerne.

6 Markedsføring

Markedsføring af økologiske produkter, der er underlagt Plantedirektoratets økologikontrol, omfatter hovedsagelig følgende kategorier:

- Sædekorn.
- Mark frø.
- Grønsagsfrø.
- Planter.
- Foderstoffer.
- Læggekartofler.
- Andre nonfood-produkter⁷, f.eks. gødning, juletræer, pyntegrønt, prydblanser m.m.

Plantedirektoratet administrerer og kontrollerer reglerne om markedsføring af økologiske produkter, når

- produkterne markedsføres med henblik på anvendelse i den økologiske jordbrugsproduktion, eller
- en økologisk bedrift opbevarer, sorterer, grovrenser, bulkemballerer eller emballerer og markedsfører økologiske fødevarer eller nonfood-produkter af egen avl eller fra nærliggende økologiske bedrifter til slutbruger eller til engros- og detailforhandler.

Virksomheder eller bedrifter, der udfører aktiviteter, der er omfattet af den generelle fødevarerlovgivning f.eks. forarbejdning af mælk, kød, grønsager m.v., er underlagt Fødevarerdirektoratets kontrol. Der henvises til den lokale fødevareregion for nærmere vejledning om krav til anmeldelse, godkendelse, autorisation og registrering.

6.1 Mærkning

Alle produkter, der produceres efter den økologiske produktionsmetode skal mærkes med en henvisning til den økologiske produktionsmetode, produktets økologiske status og økologikontrolnummeret på den kontrolmyndighed eller på det kontrolorgan, der har forestået kontrollen. Autorisationsnummer kan anføres.

Det betyder, at virksomheder, der er autoriseret af Plantedirektoratet, skal anføre Plantedirektoratets økologikontrolnummer "DK-Ø-50" på mærkningen, fakturaen og følgesedlen.

⁷ Nonfood-produkter er produkter, der ikke anvendes som fødevarer.

Øvrige mærkningskrav skal opfyldes på lige fod med den økologiske mærkning. F.eks. skal mærkningskravene, der gælder for foderstoffer, frø, såsæd, kartofler m.m. i øvrigt, overholdes. Produkterne skal således være forsynet med både økologimærkningen og den øvrige lovpligtige mærkning.

Ved markedsføring af foderstoffer skal den økologiske mærkning være adskilt fra den mærkning, der fremgår af foderstoflovgivningen (se mærkningseksempel bilag 2).

Ovenstående mærkningskrav gælder ved salg:

- Mellem to økologiske bedrifter.
- Fra en økologisk bedrift eller virksomhed til slutbruger eller til en engros- eller detailforhandler.
- Fra en økologisk virksomhed til en økologisk bedrift.
- Mellem to økologiske virksomheder.

6.1.1 Beskyttet varebetegnelse

Betegnelsen ”økologisk” er inden for jordbrugs- og fødevarerproduktionen en beskyttet varebetegnelse. Den må kun anvendes ved markedsføring, når det sker i overensstemmelse med økologiforordningen og den nationale økologilovgivning.

Produkter, der markedsføres med angivelser, som lader køberen formode, at produktet er fremstillet efter den økologiske produktionsmetode, skal således være produceret efter økologireglerne af en primærbedrift eller virksomhed, der er underlagt økologikontrol.

6.2 Mærkning af økologiske nonfood-produkter med Ø-mærket

Ø-mærket er et dansk kontrolmærke, der fortæller, at det er de danske myndigheder, der har ført kontrol med de bedrifter og virksomheder, der har produceret, behandlet, opbevaret, importeret, pakket, mærket eller solgt de pågældende økologiske produkter i Danmark.

Virksomheder eller bedrifter, der er autoriseret til økologisk produktion, kan mærke økologiske nonfood-produkter og fødevarer med Ø-mærket.

Anvendelsen af Ø-mærket forudsætter at følgende er opfyldt:

- Minimum 95 % (vægtprocent) af produktets bestanddele er fremstillet efter økologireglerne.
- Alle ikke-økologiske bestanddele er tilladte efter økologireglerne.
- Der anvendes kun hjælpestoffer eller andet, der må anvendes

efter økologireglerne.

- Produkterne er underlagt Plantedirektoratets eller Fødevarerdirektoratets økologikontrol.

Ø-mærket skal udformes og gengives i overensstemmelse med de retningslinier, der er fastsat af Fødevarerdirektoratet. Reoproark og Ø-mærket kan downloades fra Fødevarerdirektoratets hjemmeside: www.fdir.dk. Reoproark kan endvidere rekvireres hos Plantedirektoratet, Sektor for økologi.

Ud over Ø-mærket skal produktets mærkning følge de generelle mærkningsbestemmelser. Plantedirektoratets økologikontrolnummer "DK-Ø-50" skal eksempelvis også fremgå mærkningen, når Ø-mærket anvendes.

6.3 Mærkning af økologiske nonfood-produkter med det fælles EU-økologimærke

Virksomheder, der ønsker at sælge økologiske produkter til andre EU-lande, kan med fordel anvende det fælles EU-økologimærke. Mærket er udformet ens for alle medlemslande, men henvisningen til den økologiske produktionsform er på de enkelte EU-landes sprog. Når danske virksomheder påfører EU-økologimærket i Danmark, betyder det, at både de danske nationale og fællesmarkedets økologiregler samt øvrige generelle regler omkring produktet er overholdt.

Mærket kan anvendes til både økologiske fødevarer og økologiske, uforarbejdede nonfood-produkter, bestemt til den endelige forbruger i lukket emballage, som f.eks. økologisk frø. Mærket kan derimod ikke anvendes til forarbejdede foderstoffer, som f.eks. foderblandinger.

Det er en betingelse for at kunne mærke med EU-økologimærket, at produkterne under hele produktionsprocessen er underlagt økologikontrol. Derudover må uemballerede produkter kun sælges direkte fra producenten til den endelige forbruger. Skal de sælges til grossister eller andre producenter, skal det være i lukket emballage.

Produkter, forsynet med EU-økologimærket, skal desuden overholde øvrige mærkningskrav, herunder f.eks. mærkning med producentens eller sælgers navn samt Plantedirektoratets kontrolkode. Økologimærkningen må ikke være mere iøjnefaldende end den øvrige lovpålagte mærkning.

EU-økologimærket kan downloades fra Fødevarerdirektoratets hjemmeside under menuen "økologi".

6.4 Mærkning af udenlandske produkter

Et produkt, der er emballeret og mærket i et andet EU-land, skal ud over en henvisning til den økologiske produktionsmetode være påført navn eller EU-kontrolkode på det kontrolorgan eller den kontrolmyndighed, som den udenlandske producent hører under.

Uanset om produktet er emballeret og mærket, skal fakturaen og følgepapirer for det konkrete parti være forsynet med en henvisning til den økologiske produktionsmetode samt EU-kontrolkoden.

6.5 Mærkning af frø, udsæd m.m.

Sædekorn, frø, læggekartofter, vegetativt planteforæmingsmateriale og udplantningsplanter, der er godkendt som fremavlsmateriale efter lovgivning om såsæd, mark- og grønsagsfrø, kartofter og planter, og som samtidig opfylder økologiregler, kan markedsføres som økologiske.

For dansk certificeret frø og sædekorn kan Plantedirektoratets EU-kontrolkode »DK-Ø-50« påføres partimærkesedlen i det nederste felt, der er beregnet til øvrige oplysninger. Øvrige mærkningskrav for frø, sædekorn, vegetativt planteforæmingsmateriale og udplantningsplanter skal overholdes på lige fod med den økologiske mærkning.

6.6 Mærkning af økologisk foder

Dyr i økologiske besætninger skal som hovedregel fodres med økologiske foderstoffer. Så længe der ikke er tilstrækkelig økologisk foder på det danske marked, er det frem til den 24. august 2005 i begrænset omfang tilladt at anvende omlægningsfoder og visse ikke-økologiske foderstoffer, som angivet i økologiforordningens bilag II, del C og D.

Ved mærkning af økologisk foder skelnes der mellem uforarbejdede eller forarbejdede foderstoffer. Eksempler på korrekt mærkning fremgår af Tabel 6.1.

Tabel 6.1 Mærkning af foderstoffer

Økologisk afgrøde som uforarbejdet vegetabilsk fodermiddel	Omlægningsafgrøde som uforarbejdet vegetabilsk fodermiddel	Forarbejdede fodermidler og foderblandinger med minimum 95 % (i tørstof) økologiske ingredienser af samtlige ingredienser	Forarbejdede fodermidler og foderblandinger, med mindre end 95 % (i tørstof) økologiske ingredienser af samtlige ingredienser
Kan mærkes med ”økologisk”, ”øko”, med Ø-mærket og med EU-økologimærket	Kan mærkes med ”omlægnings(afgrødens navn)” eller ”oml. (afgrødensnavn)”	Kan mærkes med ”økologisk landbrugsprodukt”, ”økologisk (foderets navn)”, ”øko (foderets navn)”, med Ø-mærket	Må kun mærkes med ”kan anvendes i økologisk landbrug i overensstemmelse med forordning (EØF) nr. 2092/91”

6.6.1 Uforarbejdede vegetabiliske fodermidler

Den økologiske status af uforarbejdede vegetabiliske fodermidler følger afgrødens økologiske status. Det gælder således, at:

- Uforarbejdede vegetabiliske fodermidler produceret på et økologisk areal kan mærkes og sælges som økologisk.
- For uforarbejdede vegetabiliske fodermidler fra arealer under omlægning er den økologiske status afhængig af afgrødetyperen, se Tabel 5.2.

6.6.2 Forarbejdede fodermidler og foderblandinger

Forarbejdede fodermidler og foderblandinger kan mærkes og sælges som ”økologisk landbrugsprodukt” med varemærker eller varebetegnelser, der må indeholde ordet ”økologisk” eller deraf afledte ord, med det røde eller sorte Ø-mærke, forudsat, at:

- Mindst 95 % (i tørstof) af fodermidlet eller foderblandingens ingredienser er økologiske vegetabiliske eller animalske fodermidler, nævnt i økologiforordningens bilag II, del C.
- Foderblandingen herudover kun er tilsat produkter og tilsætningsstoffer, nævnt i økologiforordningen bilag II, del C og del D.
- Den ikke-økologiske andel af ingredienserne kun består af fodermidler, nævnt i økologiforordningens bilag II, del C.
- Ikke-økologiske fodermidler ikke må indgå med samme slags økologiske fodermidler eller omlægningsfoder.

Økologisk foder må ikke være fremstillet eller forarbejdet ved brug af kemiske opløsningsmidler. Det er således ikke tilladt at anvende ikke-økologiske skråprodukter, som f.eks. sojaskrå eller solsikkekrå, der er ekstraheret med organiske opløsningsmidler.

Tilsætningsstoffer, der fremgår af økologiforordningens bilag II, del D, kan anvendes efter de generelle foderstofregler.

Tilsætningsstoffer, der ikke er nævnt i økologiforordningen, må ikke anvendes. Dette gælder f.eks. aminosyrer, der er fremstillet

syntetisk eller ved fermentering, antibiotika, coccidiostatika, konserveringsstoffer, farve- og aromastoffer og vækstfremmende stoffer.

Syntetiske vitaminer, der er identiske med naturlige vitaminer, kan tilsættes foder, bestemt til enmavede dyr. I en overgangsperiode frem til den 31. december 2005 kan der tilsættes syntetiske A-, D- og E-vitaminer til foder bestemt til drøvtyggere, hvis de er identiske med naturlige vitaminer.

Når mindre end 95 % (i tørstof) af fodermidlet eller foderblandings ingredienser er økologiske, men øvrige ovennævnte betingelser er opfyldte, må fodret kun mærkes med betegnelsen "kan anvendes i økologisk landbrug i overensstemmelse med forordning (EØF) nr. 2092/91".

6.6.3 Mærkning af foderstoffer

Den økologiske mærkning skal være adskilt fra den øvrige lovpligtige mærkning og ikke mere i øjne faldende. Eksempel på mærkning af foderblandinger fremgår af bilag 2.

Ud over de ovennævnte angivelser skal der på mærkningsedlen oplyses:

- Indholdet af økologiske fodermidler i procent tørstof
- Indholdet af omlægningsfodermidler i procent tørstof
- Det samlede indhold af foderstoffer af landbrugsoprindelse.
- Kontrolmyndighedens kodenummer.

Af mærkningen skal fremgå en oversigt over blandingens økologiske fodermidler og omlægningsfodermidler. Der kan alternativt anføres den økologiske status for hvert enkelt fodermiddel.

Henvisningerne til den økologiske jordbrugsproduktion kan ledsages af en bemærkning om økologiske bedrifters forpligtelse til at anvende foderblandingen i overensstemmelse med bestemmelserne i økologiforordningens bilag I, del B, om sammensætning af de daglige foderrationer.

Varemærker og varebetegnelser, der indeholder ordet økologisk eller deraf afledte betegnelser må kun anvendes, hvis 95 % af foderblandingen er økologisk. Det er ikke tilladt at mærke en blanding som f.eks. "Øko-kalv 80", hvis blandingen kun indeholder 50 % økologisk byg og 30 % omlægningshavre.

Mærkning af foderstoffer til økologisk akvakultur

Mærkningen af foderstoffer til økologisk akvakultur skal følge de gældende regler i foderstoflovgivningen.

Alle oplysninger skal opstilles efter principperne i Kommissionens forordning 223/2003⁸ som beskrevet i afsnit 6.6.3. Vægtandelen i tørstof skal oplyses for alle bestanddele af jordbrugsoprindelse samt de vilde akvatiske ressourcer.

Foderstofferne kan mærkes: ”Kan anvendes i økologisk akvakulturbrug”. Mærkningen skal være forsynet med EU-kontrolkoden, som for Plantedirektoratet er ”DK-Ø-50”, og fremgå af både faktura, følgeseddel og emballage.

6.7 Egenkontrol i forbindelse med mærkningen

Mærkningen af foderstoffer skal være omfattet af virksomhedens egenkontrollsystem, dog ikke mærkning af foderstoffer til økologisk akvakultur. Det er afgørende, at mærkningen er korrekt med hensyn til de påkrævede oplysninger om indhold, oprindelse og status. Virksomheden skal derfor gennemgå mærkningsprocedurerne for mulige fejl.

Kritiske kontrolpunkter skal identificeres og overvåges, således at eventuelle fejl opdages, og afhjælpende eller korrigerende handlinger kan anvendes. Kontrollens resultat dokumenteres f.eks. i en logbog.

Virksomheden skal udarbejde procedurer og medarbejderinstrukser, der sikrer, at mærkningen er korrekt.

6.8 Mærkning af gødning, jordforbedringsmidler, plantebeskyttelsesmidler, m.m.

Gødningslovens bestemmelser om anmeldelse og deklARATION skal være opfyldt. Gødning fra husdyr under økologiske produktionsforhold og vegetabilsk materiale fra økologiske arealer kan mærkes og sælges som økologisk.

6.8.1 Mærkning udført af ikke-autoriseret virksomhed

I særlige tilfælde kan der anvendes ikke-økologiske produkter i den økologiske jordbrugsproduktion. Det gælder f.eks. gødning, jordforbedringsmidler og plantebeskyttelsesmidler. Virksomheder, der udelukkende markedsfører sådanne produkter, skal ikke autoriseres.

Ikke-økologisk gødning og jordforbedringsmidler kan anvendes i økologisk jordbrugsproduktion, hvis de fremgår af økologiforordningens bilag II, del A. Produkterne kan mærkes med: ”Ikke-økologisk produkt, der kan anvendes til økologisk

Ikke-økologisk gødning og jordforbedringsmidler

⁸ Kommissionens forordning (EF) 223/2003 af 5. februar 2003 om kravene til mærkning ved økologisk produktion af foderstoffer og fodermidler og om ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 2092/91.

jordbrugsproduktion efter retningslinjerne i rådsforordning nr. 2092/91”.

Plantebeskyttelsesmidler

Plantebeskyttelsesmidler, m.m., der er nævnt i økologiforordningens bilag II, del B, og som er godkendt af Miljøstyrelsen eller Skov- og Naturstyrelsen, kan markedsføres som: ”Ikke-økologisk produkt, der kan anvendes i økologisk jordbrugsproduktion efter retningslinjerne i rådsforordning nr. 2092/91”.

Produkterne må derimod ikke markedsføres som ”godkendt til økologisk jordbrugsproduktion” eller med lignende betegnelser.

6.9 Den økologiske frødatabase

For at gøre det nemmere at få overblik over udbuddet af økologisk udsæd og vegetativt formeringsmateriale⁹, er der oprettet en økologisk frødatabase. Der er gratis adgang til databasen gennem Plantedirektorats hjemmeside (www.pdir.dk/okofrodatabasen) og Landscentrets hjemmeside (www.landscentret.dk/oekoudsaed). Databasen skal medvirke til en positiv indflydelse på udviklingen af markedet for økologisk frø og vegetativt formeringsmateriale.

Virksomheder, der udbyder økologisk frø og vegetativt formeringsmateriale, kan via Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret, få adgang til at anmelde og opdatere sorter af økologisk frø og vegetativt formeringsmateriale i Den økologiske frødatabase.

Ved hjælp af frødatabase kan den økologiske jordbruger få et hurtigt overblik over udbuddet af frø og vegetativt formeringsmateriale. Virksomhederne kan holde jordbrugerne løbende orienteret om, hvilke arter og sorter de udbyder. Databasen er opdelt i tre separate kategorier:

- Landbrugsafgrøder
- Grønsagsfrø
- Vegetativt formeringsmateriale

Endvidere vil jordbrugerne i databasen kunne se generelle tilladelser til at anvende ikke-økologisk materiale i de tilfælde, hvor der ikke er egnet økologisk materiale til rådighed.

⁹ Indtil videre vil kun landbrugsafgrøder, grønsagsfrø og læggekartofler formelt set være omfattet af anmeldelsesordningen. Dog kan leverandøren også anmelde andet vegetativt formeringsmateriale til registrering i databasen. Ny bekendtgørelse herom forventes på plads i første halvår af 2004. Først når denne bekendtgørelse er trådt i kraft, vil der kunne indlægges generelle tilladelser til at anvende ikke-økologisk materiale for andet vegetativt formeringsmateriale end læggekartofler.

6.9.1 Registrering som leverandør

Virksomheder, der ønsker at anmelde økologisk frø og vegetativt formeringsmateriale til databasen, skal sende en ”Erklæring forud for anmeldelse af økologisk frø og vegetativt formeringsmateriale i Danmark” til:

Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret/Planteavl
Att.: Inger Bertelsen
Udkjærvej 15, Skejby
8200 Århus N

Erklæringen kan downloades fra Plantedirektoratets hjemmeside.

Landscentret vil herefter fremsende et login til den økologiske frødatabase, således at virksomheden elektronisk kan anmelde og opdatere sine oplysninger.

Virksomhedens elektroniske anmeldelser og opdateringer vil dog først blive godkendt af Landscentret på vegne af Plantedirektoratet, før de offentliggøres i databasen.

6.9.2 Anmeldelse af sorter til den økologiske frødatabase

Virksomheden kan til databasen anmelde alle de sorter, som den udbyder på markedet. Anmeldelsen skal indeholde oplysninger om:

- Art.
- Sort.
- Leverandørnavn.
- Leveringsområde.
- Afprøvningsland.
- Dato for hvornår materialet vil være til rådighed.
- Navnet på det ansvarlige kontrolorgan.

For landbrugsafgrøder skal mængden tillige oplyses. Derudover er der mulighed for at give andre oplysninger, som kan være relevante for jordbrugerne, herunder oplysninger om, hvorvidt der er foretaget analyse for udsædsbårne sygdomme.

Hvis materialet ikke kan leveres på anmeldelsestidspunktet, skal leveringsdatoen fremgå af databasen.

Anmeldelse af en sort kan ske hele året. For at sikre, at oplysningerne er tilgængelige for jordbrugerne i forårs- og efterårssæsonen, anbefales det dog, at der overholdes følgende tidsfrister:

- Til forårssæsonen skal sorterne anmeldes inden 15. december året før. Oplysningerne vil herefter fremgå af databasen senest fra den 15. januar.
- Til efterårssæsonen skal sorterne anmeldes inden 1. juli. Oplysningerne vil herefter fremgå af databasen senest fra den 1.

august.

Anmeldelse af en sort til frødatabase gælder for ét år ad gangen. Anmeldelsen er frivillig for hver sort.

Opdatering af oplysninger i databasen

Virksomheder, der udbyder sorter i databasen, er forpligtiget til at opdatere oplysningerne løbende. Manglende opdatering kan således medføre bøde.

Hvis en bestemt sort af landbrugsafgrøder, grønsager, læggekartofler eller andet vegetativt formeringsmateriale i perioden fra den 15. januar til den 15. december ikke længere er til rådighed, det vil sige hvis sorten bliver udsolgt, skal virksomheden straks oplyse dette til Landscentret eller selv elektronisk opdatere databasen.

Opdatering af mængder af landbrugsafgrøder, der er til rådighed, skal ske ugentlig:

- I forårsperioden fra den 15. februar til den 15. maj.
- I efterårsperioden fra den 1. august til den 15. oktober.

Ved landbrugsafgrøder er det især vigtigt, at mængder til rådighed løbende opdateres.

Betaling

Ved anmeldelse til registrering i databasen skal virksomheden årligt betale:

- 327 kr. + moms pr. sort af landbrugsafgrøde.
- 42 kr. + moms pr. sort af grønsagsfrø, læggekartofler og andet vegetativt formeringsmateriale, og et årligt grundgebyr på 250 kr. + moms.

Anmeldelsen behandles først, når indbetalingen er indgået. Det er vigtigt, at betalingen sker samme dag som anmeldelsen.

Betalingen skal ske på Plantedirektoratets konto nr. 5010 126205-8 i Jyske Bank.

Det er vigtigt, at leverandøren i forbindelse med betalingen særskilt oplyser, hvor mange sorter det indbetalte beløb dækker, herunder specificerer antallet af sorter af landbrugsafgrøder, grønsagsfrø, læggekartofler og andet vegetativt formeringsmateriale, se nedenstående eksempel.

Ved betalingen via Netbanking angives oplysningerne i det særlige felt for tekst/information til betalingsmodtager/modtagers kontoudskrift. Der skal anvendes følgende forkortelser:

LA = landbrugsafgrøder

GR = grønsagsfrø

Markedsføring

KA = læggekartofler

VG = andet vegetativt formeringsmateriale

GG = grundgebyr¹⁰

Eksempel:

Ved anmeldelse fra en virksomhed den 10. januar 2004 af 5 sorter landbrugsafgrøder, 3 sorter grønsagsfrø, 4 sorter læggekartofler og 2 sorter af andet vegetativt formeringsmateriale, oplyses følgende i forbindelse med betalingen:

1. Virksomhedens navn.
2. Antal anmeldte sorter inden for de fire afgrødetyper.

ad 1.) "leverandørnavn"

ad 2.) 5LA, 3GR, 4KA, 2VG, 1GG

Tabel 6.2 Beregning af den samlede gebyr

5LA:	5 x 327,-	1.635,00
3GR:	3 x 42,-	126,00
4KA:	4 x 42,-	168,00
2VG:	2 x 42,-	84,00
GG:	1 x Grundgebyr for VG, GR og KA	250,00
<i>I alt ekskl. moms</i>		2.263,00
<i>I alt inkl. moms (25%)</i>		2.828,75

NB: Hvis der kun anmeldes landbrugsafgrøder og ikke hverken grønsagsfrø eller vegetativt formeringsmateriale, skal der ikke betales grundgebyr på kr. 250.

Jordbrugers adgang til at anvende ikke-økologisk ubejdet udsæd

Såfremt virksomheden ikke anmelder økologisk frø eller formeringsmateriale til databasen, og der ikke ellers er registreret økologisk frø og formeringsmateriale af den pågældende art eller sortsgruppe i databasen, vil jordbrugeren ikke være forpligtet til at anvende økologisk frø eller formeringsmateriale i forbindelse med den økologiske produktion, da der i disse tilfælde vil blive givet generelle tilladelser.

Ordrebekræftelse til jordbrugeren

I de perioder, hvor jordbrugeren har mulighed for at anvende ikke-økologisk ubejdet frø, er det vigtigt, at virksomheden udsteder en ordrebekræftelse til jordbrugeren, så snart der er bestilt ikke-økologisk materiale. Af ordrebekræftelsen skal fremgå både bestillingsdato og aftalt leveringsdato.

¹⁰ Betales kun én gang årligt ved anmeldelse af grønsagsfrø, læggekartofler og andet vegetativt formeringsmateriale.

Markedsføring

Kan virksomheden ikke overholde leveringstidspunktet, som var aftalt ved bestillingen af det ikke-økologiske materiale, og der i mellemtiden er kommet økologisk materiale på markedet, som på bestillingstidspunktet allerede var anmeldt i den økologiske frødatabase, må jordbrugeren ikke anvende det ikke-økologiske materiale.

Hvis det økologiske frø ikke var anmeldt i frødatabase på bestillingstidspunktet, er det kun bestillingstidspunktet og ikke leveringstidspunktet, der er afgørende om reglerne er overholdt. Det vil sige jordbrugeren må anvende det ubejdsede ikke-økologiske frø, selvom der imidlertid er kommet økologisk frø på markedet. Det er derfor vigtigt for jordbrugeren, at bestillingstidspunkt og det aftalte leveringstidspunkt fremgår af ordrebekræftelsen. Af fakturaen skal fremgå, at det ikke-økologiske frø er ubejdsset.

7 Eksport

Økologiske produkter, der er produceret på en autoriseret økologisk jordbrugsbedrift eller virksomhed og kontrolleret af Plantedirektoratet, kan eksporteres som økologiske.

Produkter, der ikke kan markedsføres i Danmark som økologiske, må ikke eksporteres til andre lande som økologiske.

Plantedirektoratet kan bistå med at fremme virksomheders eller jordbrugsbedrifters eksport og kan efter anmodning udstede følgende type certifikater:

- Certifikat for virksomheder eller jordbrugsbedrifter, se afsnit 7.1.
- Particertifikat, se afsnit 7.2.
- Kontrol dokument, der dokumenterer, at producenten opfylder et udenlandsk kontrolorgans ekstra regler, se afsnit 7.3.

Dokumenterne kan efter behov udstedes på dansk og engelsk eller eventuelt bestemmelseslandets sprog. Hvis certifikaterne kan udarbejdes uden kontrolbesøg på virksomheden, er udstedelsen gratis.

7.1 Certifikat for virksomheder eller jordbrugsbedrifter

Plantedirektoratet bekræfter i denne type certifikat, at en virksomhed eller jordbrugsbedrift er autoriseret af Plantedirektoratet. Det fremgår af certifikatet, at der udføres kontrol af virksomheden eller bedriften i henhold til bestemmelserne i rådsforordningen (EØF) 2092/91 og de gældende danske nationale økologiregler.

Det fremgår således udelukkende af denne type certifikat, at virksomheden eller jordbrugsbedriften er underlagt direktoratets kontrol.

7.2 Particertifikat

Plantedirektoratet bekræfter i denne type certifikat, at virksomheden eller jordbrugsbedriften har erklæret partiet som økologisk over for direktoratet, og at direktoratet med baggrund i virksomhedens eller bedriftens oplysninger kan bekræfte det pågældende partis økologiske oprindelse og status.

Plantedirektoratet garanterer ikke for, at partiet eksempelvis ikke er blevet forbyttet o.lign.

Certificering af frø og udsæd

Plantedirektoratet kan udstede et particertifikat for bl.a. certificeret frø og sædekorn, hvis en virksomheds eller bedrifts kunder anmoder om dokumentation for et partis økologiske oprindelse. Direktoratet udsteder sådanne particertifikater for økologisk frø og sædekorn, idet disse frø på partiniveau er omfattet af ISTA certificerings- og sporbarhedsbetingelser.

Hvad angår certifikater for frø af arter, der ikke er omfattet af bekendtgørelserne om frø og sædekorn, kan der udstedes et certifikat, hvori det bekræftes, at frø og sædekorn, produceret på bestemte marker, følger reglerne for økologisk produktion.

Certificering af økologiske foderstoffer

Plantedirektoratet kontrollerer følgende ved certificering af økologiske foderstoffer:

- Et partis økologiske oprindelse og status, det vil sige om fodermidlerne kommer fra en økologiautoriseret bedrift og om de har status som økologiske.
- For blandede produkter f.eks. foderblandinger: Fodermidlernes økologiske oprindelse og status.

Den økologiske oprindelse og status kan enten kontrolleres ved kontrol af virksomhedens dokumenter og regnskabsbilag eller ved en fysisk kontrol, hvor det undersøges, om f.eks. en varedeklaration på et foderstof svarer til indholdet.

For den fysiske kontrol opkræves der brugerbetaling.

7.3 Kontroldokument for udenlandske kontrolorganers supplerende regler

Plantedirektoratet kan efter anmodning gennemføre supplerende kontrol på økologiske virksomheder eller jordbrugsbedrifter efter udenlandske kontrolorganers regler, således at virksomheder kan opnå adgang til udenlandske markeder og gøre brug af de forskellige kontrolorganers økologimærker.

Da der er tale om en supplerende kontrol, der ligger udover EU-forordningen og de danske nationale økologiregler, opkræves der brugerbetaling for denne ydelse.

8 Den årlige økologikontrol

Når en virksomhed er økologiautoriseret, vil Plantedirektoratet foretage en drifts- og bogholderikontrol mindst én gang årligt. Det årlige besøg varsles 1-2 uger inden besøget. For virksomheder, der har sæsonbetinget produktion af økologiske produkter, vil det blive tilstræbt at foretage kontrolbesøget i produktionssæsonen. Plantedirektoratet vil endvidere kunne komme på uanmeldt stikprøvekontrol i løbet af året.

8.1 Kontrolrapport

Ved hvert kontrolbesøg udarbejdes en kontrolrapport, der skal underskrives af den driftsansvarlige. Underskriften skal alene tilkendegive, at den driftsansvarlige har været til stede ved kontrolbesøget.

Såfremt der ikke er bemærkninger til kontrolrapporten, udleveres en kopi af denne, og kontrollen anses dermed for afsluttet.

Hvis kontrolbesøget giver anledning til bemærkninger, vil Plantedirektoratets kontrollør udlevere et høringsbrev, der opfordrer virksomheden til at indgive sine eventuelle bemærkninger til kontrolrapporten. Herefter kan Plantedirektoratet træffe afgørelse om de konstaterede forhold.

8.2 Prøvetagning

Plantedirektoratet udtager regelmæssigt prøver af økologiske produkter på foderstof- og såsædsfabrikker for at kontrollere for indhold af genetisk modificeret materiale.

8.3 Offentliggørelse af kontrolresultaterne

Plantedirektoratet offentliggør resultater af kontrollen med økologi autoriserede virksomheder på direktoratets hjemmeside.

Offentliggørelsen omfatter dels resultaterne af den ordinære og ekstraordinære økologikontrol og dels resultaterne af kontrol med økologisk foder og frø for indhold af genetisk modificeret materiale.

Ved offentliggørelse af resultaterne af den årlige økologikontrol fremgår virksomhedens navn, beliggenhed og autorisationsnummer, samt om økologireglerne er overholdt.

Ved offentliggørelse af analyseresultaterne for genetisk modificeret materiale nævnes den mærkningsansvarlige virksomhed, dens

autorisationsnummer, prøvetagningssted, analyseresultatet og det deklarerede indhold af det pågældende fodermiddel.

8.4 Overtrædelser

Økologireglerne giver adgang til at sanktionere overtrædelser med indskærpelse, påbud, forbud, bøde og inddragelse af autorisationen.

8.4.1 Indskærpelse

Det er især førstegangsovertrædelser eller visse mindre overtrædelser, som kan medføre en indskærpelse. En indskærpelse kan således betragtes som en advarsel.

8.4.2 Påbud eller forbud

Påbud eller forbud præciserer, hvordan den enkelte virksomhed skal overholde lovgivningen.

Et påbud eller forbud udformes som krav om indførelse eller tilpasning af procedurer og medarbejderinstrukser eller som begrænsning af visse aktiviteter.

En overtrædelse af økologireglerne kan medføre, at produkterne mister deres økologiske status og dermed ikke må sælges eller markedsføres med henvisning til den økologiske produktionsmetode.

8.4.3 Bøder og politianmeldelser

Større og/eller gentagne overtrædelser samt tilsidesættelse af påbud eller forbud sanktioneres ved administrative bøder eller politianmeldelser. Ved fastsættelse af bøder tages der højde for den økonomiske gevinst, der er opnået ved overtrædelsen.

Der foretages politianmeldelse i de situationer, hvor den administrative bødeprocedure ikke kan anvendes, eller hvor et administrativt bødeforlæg ikke accepteres af virksomheden.

8.4.4 Inddragelse af autorisationen

Hvis en virksomhed gentagne gange overtræder økologireglerne kan Plantedirektoratet foruden bødestraf inddrage økologiautorisationen.

En virksomhed, der har fået inddraget den økologiske autorisation, skal, såfremt den ønsker at starte igen, ansøge om en ny autorisation.

Autorisationen kan også inddrages, hvis økologikontrollen ikke kan gennemføres som følge af manglende regnskab og bilag.

8.4.5 Klageadgang

Indskærper, påbud, forbud og inddragelse af autorisationen kan inden 4 uger efter modtagelsen af brevet påklages til:

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Departementet
c/o Plantedirektoratet
Skovbrynet 20
2800 Kgs. Lyngby

Klager indsendt efter fristens udløb vil normalt ikke blive behandlet.

Klager har som udgangspunkt ikke opsættende virkning. Det betyder, at et produkt, der har mistet sin økologiske status, ikke må anvendes eller sælges som økologisk.

Bøder kan ikke påklages. I sager, hvor bøden ikke vedtages, det vil sige betales inden for den angivne frist, oversendes sagen til politiet med henblik på domstolsprøvelse.

Bilag 1 Definitioner

Akvakultur: Fersk- og saltvandsdambrug samt ålebrug.

Autoriseret eller certificeret: Underlagt økologikontrol.

Driftsansvarlig: Fysisk person, der har ansvaret for den daglige finansielle og produktionsmæssige ledelse af en virksomhed eller driftsenhed.

EØS-lande: Norge, Island og Schweiz.

Foderblandinger: Blandinger af fodermidler, til fodering af dyr, i form af fuldfoder eller tilskuds foder.

Fodermidler: Forskellige forarbejdede og uforarbejdede vegetabiliske eller animalske og produkter, friske eller konserverede, som f.eks. sojaskrå og byg. Efter industriel forarbejdning kan fodermidler indeholde tilsætningsstoffer.

Foderstoffer: Overordnet betegnelse for foder, herunder fodermidler og foderblanding samt tilsætningsstoffer.

Første modtager i EU: Den fysiske person eller juridiske enhed i et EU-land, der for første gang modtager et parti økologiske produkter importeret fra et tredjeland.

Genetisk modificeret materiale: Materiale, der stammer fra en GMO, men som ikke selv er levende, f.eks. sojaskrå og vitamin B fremstillet ud fra genetisk modificeret soja hhv. gær.

Genetisk modificeret organisme (GMO): En organisme, hvori det genetiske materiale er blevet ændret på en måde, der ikke forekommer naturligt ved formering og/eller naturlig rekombination, f.eks. frø til udsæd.

Godkendt kontrolorgan: Offentlige kontrolorganer i f.eks. Danmark skal overholde EU's forordning. Private kontrolorganer i f.eks. Sverige eller England skal overholde EU's forordning og være akkrediteret af et officielt akkrediteringsorgan og overholder kravene i de internationale standarder EN 45011 eller ISO 65.

HACCP: "Hazard analysis and critical control points" det vil sige "risikoanalyse og kritiske kontrolpunkter". HACCP er et sundhedssikrings- eller egenkontrollsystem, som hidtil har været mest kendt i fødevarerindustrien.

Ikke-tilladte stoffer: Stoffer, der ikke er tilladt i den økologiske produktion, jf. økologiforordningen og økologibekendtgørelsen.

Importør: Den fysiske person eller juridiske enhed, der importerer økologiske produkter fra et andet land.

Ind- eller udgående registrering: Registrering af et produkts fysiske bevægelse mellem køber og sælger.

Leverandørdokumentation: Dokument der bekræfter, at en leverandør er underlagt kontrolkrav svarende til økologiforordningen, og at kontrollen af leverandøren udføres af et godkendt kontrolorgan.

Lønproduktion: Forarbejdning af jordbrugsprodukt, hvor jordbrugsproduktet modtages fra og returneres til samme bedrift/ejer, uden at produktet skifter ejerskab eller bliver sammenblandet med andre produkter.

Løsvarer eller varer i løs vægt: Ikke emballerede produkter.

Køb eller salg: Dokumentation for køber og sælger.

Mellemhåndlere: Køb- og salgsvirksomhed det vil sige virksomheder der ikke producerer eller forarbejder et produkt.

Mærkning: I økologisk mærkning fremgår certificeringsorganets navn og symbol med henvisning til den økologiske produktionsmetode m.v. Mærkning foretages af autoriserede økologer og typisk på emballage, skilte, etiketter m.v. eller lignende.

Nonfood-produkter: Produkter, der ikke anvendes som fødevarer, herunder f.eks. foderblandinger, gødning, såsæd, juletræer, pyntegrønt m.v.

Overslæb: Rester eller støv fra produktionen i produktionsanlægget, på transportbånd, på silovæge o. lign. fra en tidligere produktion.

Partidokumentation: Dokumentation udstedt af sælger, hvoraf den økologiske status entydigt fremgår (sælgeransvar), og som bekræfter oprindelse, art og mængde af det leverede parti.

Produkter produceret efter den økologiske produktionsmetode: Samlebetegnelse for økologiske produkter, omlægningsprodukter og produkter bestemt til den økologiske produktion.

Produktion: Aktiviteter på virksomheden/driftenheden med henblik på forarbejdning, emballering, ompakning m.v. Dertil hører aktiviteter i forbindelse med forarbejdning og/eller konservering af jordbrugsprodukter, herunder f.eks. sortering, rensning, tørring, valsning, blanding o. lign.

Tredjeland: Et land uden for EU-fællesmarkedet.

Bilag 2 Mærkningseksempel for foderblandinger

I henhold til ny
foderstoflovgivning:

I henhold til økologibekendtgørelse og Kommissionens forordning 223/2003:

GRISEGUF NATUR	
Fuldfoder til slagtesvin	Sammensætning:
	29,4 % Byg
	16,0 % Ærter
	15,0 % Rapskage, DK
	15,0 % Hvede
	8,6 % Havre
	5,9 % Sojakager, toasted
	3,7 % Solsikkekager, afskallet
	2,0 % Grønmel
	2,0 % Sojabønner, toasted
	1,2 % Calciumcarbonat (kridt)
	0,5 % Ubehandlet stensalt
	0,5 % Monocalciumfosfat
	0,2 % Forblanding
	De nøjagtige vægtprocenter af de fodermidler, der indgår i denne foderblanding, kan fås ved henvendelse til:
	<i>Her anføres: Firmanavn og adresse eller hjemsted, telefonnummer og e-mail adresse på den, der er ansvarlig for mærkningen.</i>
	<i>Her anføres: Godkendelsesnummer eller registreringsnummer for den virksomhed, der er ansvarlig for mærkningen efter Registreringsbekendtgørelsen.</i>
	Varepartiets referencenr.: S 156974
Råprotein: 17,5 %	
Råfedt: 5,1 %	
Træstof: 6,9 %	
Råaske 5,7 %	
Lysin 9,1 g/kg	
Methionin 2,8 g/kg	
Calcium 7,2 g/kg	
Fosfor 6,1 g/kg	
Natrium 2,0 g/kg	
Tilsætningsstoffer, tilsat pr. kg:	
25,00 mg Cu i form af kobber-(II)sulfat, pentahydrat	
110,00 mg Zn i form af zinkoxid	
88,00 mg Fe i form af jern(II)sulfat	
0,35 mg Se i form af natriumselenit	
Kan bruges som fuldfoder til svin fra 16 uger til slagtning.	
Nettovægt: Se følgeseddel	
Mindst holdbart til: 31. juli 2004	
Fremstillet 4 mdr. før sidste anvendelsesdato.	
	Kan anvendes i økologisk landbrug i overensstemmelse med forordning (EØF) nr. 2092/91.
	Indhold af økologiske fodermidler opgjort i tørstof: 71,7 %
	Indhold af omlægnings-fodermidler opgjort i tørstof: 12,8 %
	Samlede indhold af foderstoffer af landbrugsoprindelse opgjort i tørstof: 84,5 %
	Økologiske fodermidler: Byg Ærter Rapskage, DK Havre Sojakager, toasted Solsikkekager, afskallet Grønmel Sojabønner, toasted
	Omlægnings-fodermidler: Hvede
	Kan anføres: Skal ved anvendelse i økologisk jordbrug suppleres med grovfoder.
	Kan anføres: Autorisationsnr. for produktionsstedet: 222222 Kan anføres: Garanteret GMO-frit Kontrolmyndighed: DK-Ø-50